

Gesetz-Sammlung

ZBIÓR PRAW

für die

dla

Königlichen Preussischen Staaten. Państw Królestwa Pruskiego.

№ 33.

(Nr. 3614.) Allerhöchster Erlaß vom 5. Juli 1852., betreffend die Verleihung der fiskalischen Vorrechte und des Chausséegeld-Erhebungsrechts in Bezug auf den Bau und die Unterhaltung einer Gemeinde-Chaussée von der Aachen-Luxemburger Staatsstraße in Dudler über Reuland bis zur Köln-Luxemburger Bezirksstraße bei Lichtenborn.

(Nr. 3614.) Najwyższe rozporządzenie z dn. 5. Lipca 1852., tyczące się nadania praw fiskalnych i prawa pobierania drogowego względem budowy i utrzymywania gminnej drogi żwirowej od Akwisgrańsko-Luxemburskiej drogi Rządowej w Oudler przez Reuland aż do Kolońsko-Luxemburskiej drogi obwodowej pod Lichtenborn.

Nachdem Ich durch Meinen Erlaß vom heutigen Tage den Bau einer Gemeinde-Chaussée von der Aachen-Luxemburger Staatsstraße in Dudler über Reuland, Lützkampen und Leidenborn bis zur Köln-Luxemburger Bezirksstraße bei Lichtenborn genehmigt habe, bestimme Ich hierdurch, daß das Expropriationsrecht für die zur Chaussée erforderlichen Grundstücke, ingleichen das Recht zur Entnahme der Chausséebau- und Unterhaltungs-Materialien, nach Maaßgabe der für die Staats-Chausséen bestehenden Vorschriften, auf diese Straße zur Anwendung kommen sollen. Zugleich will Ich den dabei beteiligten Gemeinden gegen Uebernahme der künftigen chausséemäßigen Unterhaltung der Straße das Recht zur Erhebung des Chausséegeldes nach dem für die Staats-Chausséen geltenden jedesmaligen Chausséegeld-Tarife einschließlicher der in demselben enthaltenen Bestimmungen über die Befreiungen, sowie der sonstigen, die

Jahrgang 1852. (Nr. 3614—3615.)

Potwierdziwszy rozporządzeniem Mojém z d. dzisiejszego budowę gminnej drogi żwirowej od Akwisgrańsko-Luxemburskiej drogi Rządowej w Oudler przez Reuland, Luetzkampen i Leidenborn aż do Kolońsko-Luxemburskiej drogi obwodowej pod Lichtenborn, stanowię niniejszém, iż prawo do expropyacji gruntów potrzebnych na drogę żwirową, jako też prawo wybierania materyałów do budowy i utrzymywania drogi żwirowej wedle przepisów istnących dla Rządowych dróg żwirowych do tejże drogi zastosowanie mieć mają. Zarazem nadaję dotyczącym gminom za przyjęciem przyszłego utrzymywania drogi żwirowej prawo pobierania drogowego wedle taryfy drogowego za każdą razą dla Rządowych dróg żwirowych ważnej, włącznie postanowień w takowej zawartych względem uwolnień, jako też innych dodatkowych, pobierania dotyczą-

[100]

Erhebung betreffenden zusätzlichen Vorschriften verleihen. Auch sollen die dem Chausseegeld-Tarife vom 29. Februar 1840. angehängten Bestimmungen wegen der Chausseepolizei-Vergehen auf die gedachte Straße zur Anwendung kommen.

Der gegenwärtige Erlaß ist durch die Gesetzsammlung zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Sanssouci, den 5. Juli 1852.

Friedrich Wilhelm.

v. d. Heydt. v. Bodelschwingh.

An

den Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Arbeiten und den Finanzminister.

cych się przepisów. Również dodatkowe postanowienia taryfy drogowego z dnia 29. Lutego 1840. względem przekroczeń przeciw politycy drogowej do rzeczonej drogi zastosowanie mieć mają.

Niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznej wiadomości ma być podaném.

Sanssouci, dnia 5. Lipca 1852.

Fryderyk Wilhelm.

von der Heydt. Bodelschwingh.

Do

Ministra handlu, przemysłu i robót publicznych i do Ministra finansów.

(Nr. 3615.) Statut des Reipzig-Schwetiger Deichverbandes. Vom 21. Juli 1852.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen &c. &c.

Nachdem es für erforderlich erachtet worden, die Grundbesitzer der Niederung von Reipzig und Schwetig Behufs der gemeinsamen Anlegung und Unterhaltung eines Deiches gegen die Ueberschwemmungen der Oder zu einem Deichverbande zu vereinigen und nachdem die gesetzlich vorgeschriebene Anhörung der Betheiligten erfolgt ist, genehmigen Wir hierdurch auf Grund des Gesetzes über das Deichwesen vom 28. Januar 1848. §§. 11. und 15. (Gesetz-Sammlung vom Jahre 1848. S. 73.) die Bildung eines Deichverbandes unter der Benennung:

„Reipzig-Schwetiger Deichverband“

und ertheilen demselben nachstehendes Statut:

Erster Abschnitt.

§. 1.

Umfang und Zweck des Deichverbandes.

In der am rechten Oderufer von der Cunitzer wasserfreien Höhe bis zur Eilangmündung sich erstreckenden Niederung werden die Eigenthümer aller eingedeichten und noch einzudeichenden Grundstücke, welche ohne Verwallung bei einem Wasserstande von 12 Fuß am Frankfurter Pegel der Ueberschwemmung unterliegen würden, zu einem Deichverbande vereinigt.

Der Verband bildet eine Korporation und hat seinen Gerichtsstand bei dem Kreisgerichte zu Frankfurt.

(Nr. 3615.) Statut Reipzig-Schwetigskiego towarzystwa grobelnego. Z dn. 21. Lipca 1852.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, Król Pruski i t. d.

Gdy za potrzebném uznano, właścicieli niziny Reipzig i Schwetig celem spólnego założenia i utrzymywania grobli przeciw zalewowi Odry do towarzystwa grobelnego połączyć i gdy przepisane prawem wysłuchanie interesentów nastąpiło, przeto potwierdzamy niniejszém na mocy ustawy względem spraw grobelnych z dnia 28. Stycznia 1848. §§. 11. i 15. (Zbiór praw z roku 1848. strona 73) utworzenie towarzystwa grobelnego pod nazwą:

»Reipzig-Schwetigskie towarzystwo grobelne«

udzielając takowemu statut następujący:

Rozdział pierwszy.

§. 1.

Objętość i cel towarzystwa grobelnego.

W nizinie rozciągającej się na prawym brzegu Odry od Cunitzkiej od wody wolnej wyżyny aż do ujścia Eilang właściciele wszystkich gruntów obwarowanych i które jeszcze mają być obwarowane, a któreby bez obwarowania przy stanie wody 12 stóp u Frankfurtskiego wodokazu wylewowi podlegały, do towarzystwa grobelnego połączonemi zostaną.

Towarzystwo tworzy korporacją i ma swoje forum u sądu powiatowego w Frankfurcie.

§. 2.

Dem Deichverbande liegt es ob, einen wasserfreien tüchtigen Deich, und zwar $17\frac{1}{2}$ Fuß über einen mit dem Nullpunkte des Frankfurter Pegels gleichen Wasserstand hoch, von der Höhe bei Cunitz bis zur Schwetiger Grenze und von da ab bis zu den Sanddünen am Vogelswerder in 400 Ruthen Länge noch um einen halben Fuß höher, in den durch die Staats-Verwaltungsbehörden festzustellenden Abmessungen anzulegen und zu unterhalten.

Wenn zur Erhaltung des Deiches eine Uferdeckung nöthig wird, so hat der Deichverband dieselbe auszuführen, vorbehaltlich seiner Ansprüche an andere Verpflichtete.

§. 3.

Der Verband ist gehalten, diejenigen Hauptgräben anzulegen und zu unterhalten, welche erforderlich sind, um das den Grundstücken der Niederung schädliche Binnenwasser aufzunehmen und abzuleiten. Das Wasser der Hauptgräben darf ohne widerrufliche Genehmigung des Deichhauptmanns von Privatpersonen weder aufgestaut, noch abgeleitet werden.

Dagegen hat jeder Grundbesitzer der Niederung das Recht, die Aufnahme des Wassers, dessen er sich entledigen will, in die Hauptgräben zu verlangen. Die Zuleitung muß aber an den vom Deichhauptmann vorzuschreibenden Punkten geschehen.

Die Anlage und Unterhaltung der Zuleitungsgräben bleibt Sache der nach den allgemeinen Vorfluthsgesetzen hierbei Betheiligten.

§. 4.

Ueber die vom Verbande zu unterhaltenden Deichstrecken, Hauptgräben u. und über die son-

§. 2.

Towarzystwo grobelne jest obowiązane, doskonała, od wody wolną groblę a to $17\frac{1}{2}$ stóp nad stan wody równy z punktem zerowym Frankfurtskiego wodoskazu od wyżyny pod Cunitz aż do Schwetigskiej granicy a ztamtąd aż do gór piaszczystych przy Vogelswerder w długości 400 prętów jeszcze o pół stopy wyżej założyć i utrzymywać w takich rozmiarach, które od administracyjnych władz krajowych ustanowione zostaną.

Jeżeli do utrzymania grobli pokrycie brzegu potrzebnem się stanie, natenczas towarzystwo grobelne takowe powinno wykonać z zastrzeżeniem swoich pretensyi do innych obowiązanych.

§. 3.

Towarzystwo jest obowiązane do założenia i utrzymywania tych rowów głównych, które są potrzebne, aby wodę środkową gruntom niziny szkodliwą przyjmować i sprowadzać. Wodę rowów głównych bez odwołałego przyzwolenia naczelnika grobelnego prywatnym osobom nie wolno ani wstrzymywać ani spuszczać.

Natomiast każdy właściciel w nizinie ma prawo żądać, aby woda, której się chce pozbyć, do rowów głównych przyjęta była. Doprowadzenie jednak na punktach przepisanych przez naczelnika grobelnego nastąpić musi.

Założenie i utrzymywanie rowów doprowadzających pozostawia się tym, którzy według powszechnych ustaw względem odpływu wody przytém udział mają.

§. 4.

Względem przestrzeni grobelnych, rowów głównych, słuz, mostów i t. d. od towarzy-

stigen Grundstücke des Verbandes ist ein Lagerbuch vom Deichhauptmann zu führen, und vom Deichamte festzustellen. Die darin vorkommenden Veränderungen werden dem Deichamte bei der jährlichen Rechnungs-Abnahme zur Erklärung vorgelegt.

Zweiter Abschnitt.

§. 5.

Verpflichtungen der Deichgenossen, Gelbleistungen. Bestimmung der Höhe derselben und Veranlagung nach dem Deichkataster.

Die Arbeiten des Deichverbandes werden nicht durch Naturalleistung der Deichgenossen, sondern durch die Deichbeamten für Geld aus der Deichkasse ausgeführt. Die erforderlichen Mittel zu den Arbeiten, zur Besoldung der Deichbeamten und zur Verzinsung und Tilgung der zum Besten des Verbandes kontrahirten Schulden haben die Deichgenossen nach dem von der königlichen Regierung in Frankfurt an der Oder ausgefertigten Deichkataster aufzubringen. Darin sind die Grundstücke nach ihrem Reinertrage (in Neßen Roggen berechnet) veranlagt, die Grundstücke der Schwetiger Niederung aber in Rücksicht, daß die Eindeichung ungeschloffen bleibt, nur zu $\frac{2}{3}$ des Reinertrages.

Die Kosten der ersten Anlage der Deiche und Hauptgräben oberhalb der Schwetiger Grenze sind von den Grundbesitzern der Reipziger Niederung, unterhalb der Schwetiger Grenze von den Grundbesitzern der Schwetiger Niederung allein aufzubringen.

Den Grundbesitzern der Reipziger Niederung liegt hiernach auch die Verzinsung und Tilgung des zur Wiederherstellung des Reipziger Gemeindebeiches in den Jahren 1850. und 1851. gewährten Staatsvorschusses allein ob.

stwa mających być utrzymywanemi i względem innych gruntów towarzystwa księga gruntowa przez naczelnika grobelnego ma być prowadzoną i przez urząd grobelny ustanowioną. Zachodzące w niej zmiany urzędowi grobelnemu przy rocznem odebraniu rachunków do oświadczenia przedłożone będą.

Rozdział drugi.

§. 5.

Obowiązki spółników grobelnych. Opłaty pieniężne. Ustanowienie ilości tychże i rozłożenie wedle katastru grobelnego.

Prace towarzystwa grobelnego nie zostaną wykonane pomocą naturalną spółników grobelnych, lecz przez urzędników grobelnych za pieniądze z kasy grobelnej. Potrzebne środki do robót, do salaryi urzędników grobelnych i do opłacania prowizyi i umarzania na korzyść towarzystwa zaciągniętych długów spółnicy grobelni wedle katastru grobelnego obmyślić mają, który przez Królewską Regencyą w Frankfurcie n. O. ma być wygotowanym, przy czém grunta li tylko według czystego dochodu (na garnce żyto rachując) otaxowane zostaną, grunta zaś Schwetigskiej niziny ze względu, iż otamowanie nie zamkniętém zostanie, tylko według $\frac{2}{3}$ dochodu czystego.

Koszta pierwszego zakładu grobel i rowów głównych powyżej Schwetigskiej granicy przez posiadzieli Reipzigskiej niziny poniżej Schwetigskiej granicy od posiadzieli gruntów Schwetigskiej niziny obmyślone być mają.

Posidzieli gruntów Reipzigskiej niziny są zatem obowiązani do opłacania prowizyi i umorzenia zaliczki Rządowej udzielonej w latach 1850. i 1851. do przywrócenia Reipzigskiej grobli gminnej.

§. 6.

Der gewöhnliche Deichkassen-Beitrag zur Unterhaltung der Deich- und Entwässerungs-Anlagen wird für jezt auf jährlich Einen Silbergroschen für je sechs Meßen Ertragswerth festgesetzt.

Wenn die Erfüllung der Sozietätszwecke einen größeren Aufwand erfordert, so muß dieser Mehrbetrag als außerordentlicher Beitrag ausgeschrieben und von den Deichgenossen aufgebracht werden. Namentlich gilt dies für die Kosten des ersten normalmäßigen Ausbau's des Deiches, bis zu deren Abzahlung in der Regel jährlich mindestens der vierfache Betrag der gewöhnlichen Deichkassen-Beiträge einzuziehen ist.

§. 7.

Wenn die gewöhnlichen Deichkassen-Beiträge, nachdem daraus für die Sozietätszwecke bestimmungsmäßig gesorgt worden, Ueberschüsse ergeben, so sollen diese bis zur Höhe von fünfhundert Thalern zu einem Reserve-Fonds gesammelt, und mit guter Sicherheit zinsbar belegt werden. Der Reserve-Fonds darf nicht zu den laufenden und gewöhnlichen Ausgaben des Verbandes, sondern allein für folgende Zwecke verwendet werden:

- a) für die Herstellung der durch Eisgang oder Hochwasser zerstörten oder ungewöhnlich beschädigten Deiche, soweit die Herstellungskosten aus den gewöhnlichen Einnahmen nicht bestritten werden können;
- b) für den Neubau von Auslaßschleusen;
- c) für Ausführung von Meliorationsanlagen.

§. 8.

Die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge sind zu ermäßigen, wenn sie nach vollständiger Bildung des Reserve-Fonds Ueberschüsse über das jährliche Bedürfnis des Verbandes ergeben.

§. 6.

Zwyczajna składka do kasy grobelnej na cel utrzymania zakładów grobelnych i osuszenia ustanawia się na teraz na rocznie jeden srebrny grosz za każde sześć garncy wartości dochodowej.

Jeżeli dopełnienie celów towarzystwa wyższego expensu wymaga, natenczas taż wyższa kwota jako nadzwyczajna składka wypisana i od spółników grobelnych uiszczoną być musi. Mianowicie to się rozumie o kosztach pierwszego normalnego przywrócenia grobli; aż do zapłacenia takowych zazwyczaj rocznie przynajmniej poczwórna ilość zwyczajnych składek do kasy grobelnej ma być ściągnięta.

§. 7.

Jeżeli zwyczajne składki do kasy grobelnej przewyżki okażą po stósowném do przepisów uskromnieniu celów towarzystwa, natenczas te same aż do sumy pięćset talarów na fundusz rezerwowy zebrane i pod dobrém zabezpieczeniem na procenta umieszczone być mają. Fundusz rezerwowy nie na bieżące i zwyczajne wydatki towarzystwa, lecz tylko na cele następujące obróconym być może:

- a) na reparacyą grobel przez bieg kry lub wezbranie wody zniweczonych, albo nadzwyczajnie uszkodzonych, o ile koszta reparacyi z zwyczajnych dochodów pokryte być nie mogą;
- b) na wybudowanie upustów;
- c) na wykonanie zakładów melioracyinych.

§. 8.

Zwyczajne składki kasy grobelnej mają być zniżone, jeżeli po zupełnie utworzonym funduszu rezerwowym przewyżki nad roczną potrzebę towarzystwa się okażą.

§. 9.

Die Deichgenossen sind bei Vermeidung der administrativen Exekution gehalten, die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge in halbjährigen Terminen, am 2. Januar und 1. Juli jeden Jahres unerinnert zur Deichkasse abzuführen. Ebenso müssen die außerordentlichen Beiträge in den durch das Ausschreiben des Deichhauptmanns bestimmten Terminen abgeführt werden.

§. 10.

Die Verbindlichkeit zur Entrichtung der Deichkassenbeiträge ruht, gleich der sonstigen Deichpflicht, als Reallast unablässlich auf den Grundstücken, als sie ist den öffentlichen Lasten gleich zu achten, und hat in Kollisionsfällen vor denselben den Vorzug.

Die Erfüllung der Deichpflicht kann von dem Deichhauptmann in eben der Art, wie dies bei den öffentlichen Lasten zulässig ist, durch Exekution erzwungen werden.

Die Exekution findet auch statt gegen Pächter, Nutznießer oder andere Besitzer des verpflichteten Grundstücks, vorbehaltlich ihres Regresses an den eigentlich Verpflichteten. Bei Besitzveränderungen kann sich die Deichverwaltung auch an den im Deichkataster genannten Eigenthümer so lange halten, bis ihr die Besitzveränderung zur Berichtigung des Deichkatasters angezeigt, und so nachgewiesen ist, daß auf Grund dieser Nachweise die Berichtigung erfolgen kann.

Bei vorkommenden Parzellirungen müssen die Deichlasten auf die Trennstücke verhältnißmäßig repartirt werden. Auch die kleinste Parzelle zahlt mindestens Einen Pfennig jährlich.

§. 11.

Eine Berichtigung des Deichkatasters kann — abgesehen von dem Falle der Parzellirung und Besitzveränderung — zu jeder Zeit gefordert werden:

§. 9.

Spólnicy grobelni pod uniknieniem administracyjnej exekucyi są winni, zwyczajne składki grobelne w półrocznych terminach dn. 2. Stycznia i 1. Lipca każdego roku bez namięnienia do kasy grobelnej zapłacić. Również składki nadzwyczajne w terminach wypisaniem naczelnika grobelnego oznaczonych uiszczone być muszą.

§. 10.

Obowiązek do zapłacenia składek do kasy grobelnej spoczywa zarówno innemu obywatelowi grobelnemu jako ciężar realny nieodmiennie na gruntach, ma się zarówno uważać publicznym ciężarom i w przypadkach kolizyi przed nimi mieć pierwszeństwo.

Dopełnienie obowiązku grobelnego naczelnik grobelny w ten sam sposób, który przy publicznych ciężarach jest dozwolonym, przez exekucyą wymusić może.

Exekucya ma również miejsce przeciwko dzierżawcom, użytkującym i innym posiadicielom zobowiązanego gruntu, ze zastrzeżeniem ich regresu do właściwie obowiązanej. Przy zmianach posiadłości administracya grobelna również się trzymać może wymienionego w katastrze grobelnym właściciela, dopóki jęj zmiana posiadłości do sprostowania katastru grobelnego doniesioną i w tęj mierze udowodnioną nie zostanie, iż na mocy tych dowodów sprostowanie nastąpić może.

Przy zachodzącęm rozczęstkowaniu ciężary grobelne na częstki stosunkowo rozłożone być muszą. Wszakże najmniejsza częstka opłaca przynajmniej jeden fenyg rocznie.

§. 11.

Sprostowanie katastru grobelnego może, prócz przypadku rozczęstkowania i zmiany posiadłości, każdego czasu być żądane:

- a) wenn erhebliche, fünf Prozent übersteigende Fehler in der bei Aufstellung des Deichkatasters zum Grunde gelegten Vermessung nachgewiesen werden;
- b) wenn die Zwecke der Deichverwaltung eine Verlegung des Deiches nothwendig machen, wodurch bisher eingedeichte Grundstücke künftig außerhalb der Verwaltung, oder außerhalb der Verwaltung gelegene Grundstücke innerhalb der Verwaltung zu liegen kommen;
- c) wenn eingedeichte Grundstücke dem Deichverbande als Eigenthum abgetreten werden;
- d) wenn in Folge von Durchbrüchen eingedeichte Grundstücke dergestalt ausgetieft oder versandet sind, daß sich deren bisherige Ertragsfähigkeit um mehr als die Hälfte verringert hat, und die Wiederherstellung in den früheren Zustand unverhältnißmäßige Kosten veranlassen würde.
- a) jeżeli znaczne, pięć procentów przechodzące błędy w rozmiarze przy ułożeniu katastru grobelnego zastosowanym, uodwodnione zostaną;
- b) jeżeli cele administracyi grobelnej przełożenie grobli potrzebném czynią, przez co dotychczas obwarowane grunta na przyszłość po za obwarowaniem, albo położone po za obwarowaniem grunta wśród obwarowania się znajdują;
- c) jeżeli grunta obwarowane towarzystwu grobelnemu na własność odstąpione zostaną;
- d) jeżeli skutek zerwania grobli grunta obwarowane tak zostaną wygłębione albo zapiaszczone, iż się dotychczasowa ich urodzajność o więcej niż połowę zmniejszyła, a gdyby przywrócenie do dawniejszego stanu niestósowne kosztą spowodowało.

Ueber die Anträge auf Berichtigung des Deichkatasters aus den vorgedachten Gründen entscheidet das Deichamt.

Względem wniosków o sprostowanie katastru grobelnego z wymienionych powyżej powodów, stanowi urząd grobelny.

§. 12.

Wegen angeblicher Irrthümer in dem Deichkataster oder Veränderungen im Ertragswerthe der Grundstücke kann, außer den im §. 11. gedachten Fällen, eine Berichtigung des Deichkatasters im Laufe der gewöhnlichen Verwaltung nicht gefordert, sondern nur von der Regierung bei erheblichen Veränderungen der Grundstücke nach dem Antrage oder nach vorher eingeholtem Gutachten des Deichamts angeordnet werden.

Nach Ablauf eines zehnjährigen Zeitraums kann auf Antrag des Deichamts eine allgemeine Revision des Deichkatasters von der Regierung angeordnet werden; dabei ist zu verfahren, wie bei der ersten Aufstellung des Katasters.

§. 12.

Względem mniemanych omyłek w katastrze grobelnym lub zmian w wartości dochodowej gruntów prócz wspomnionych w §. 11. przypadków, sprostowanie katastru grobelnego w biegu zwyczajnej administracyi żądaniem być nie może, lecz tylko od Regencyi przy ważnych zmianach gruntów wedle wniosku albo po zaciągnięciem zdaniu urzędu grobelnego rozporządzeniem.

Po upływie dziesięciu lat na wniosek urzędu grobelnego powszechna rewizya katastru grobelnego przez Regencyą rozporządzoną być może, przy czém postępowanie dla pierwszego ułożenia katastru przepisane, ma być zastosowaniem.

§. 13.

Erlaß und Stundung der Deichkassen-Beiträge.

Ueber die Anträge auf Erlaß und Stundung von Deichkassenbeiträgen entscheidet das Deichamt.

§. 14.

Für Grundstücke, welche in Folge eines Deichbruchs ausgetieft oder versandet worden, kann der Besitzer die Stundung aller nach dem Durchbruch fällig werdenden Deichkassenbeiträge von den beschädigten Flächen bis dahin fordern, daß über seinen Antrag, das Deichkataster nach §. 11. abzuändern, schließlich entschieden sein wird.

Wird diesem Antrage Folge gegeben, so sind die rückständigen Beiträge nur nach der berichtigten Veranlagung zu berechnen und einzuziehen; auch darf die Einzahlung des gestundeten Rückstandes nur in vier halbjährigen Terminen exekutivisch beigetrieben werden.

§. 15.

Ist der Antrag auf Abänderung des Deichkatasters von dem beschädigten Grundbesitzer nicht angebracht, aufgegeben oder schließlich zurückgewiesen worden, so kann der Beschädigte einen Ein- bis fünfjährigen Erlaß der gewöhnlichen Deichkassenbeiträge von den beschädigten Flächen und eine gleichzeitige Stundung der außerordentlichen Beiträge von denselben fordern, wenn die Vorkehrungen zur Herstellung der Ertragsfähigkeit des ausgetieften oder versandeten Grundstücks durch Ausfüllung der Vertiefungen, Abkarren oder Unterspülen des Sandes (Rajolen) einen Kostenaufwand erfordern, welcher dem Werthe des ungefahren Ein- bis fünfjährigen Reinertrages des Grundstücks nach dem Ermessen des Deichamts gleichkommt. Die Einzahlung der gestundeten

Jahrgang 1852. (Nr. 3615.)

§. 13.

Uwolnienie od składek do kasy grobelnej i dylacya.

Względem wniosków o uwolnienie od składek do kasy grobelnej i o dylacyą stanowi urząd grobelny.

§. 14.

Za grunta, które wskutek zerwania grobli wygłębione albo zapiaszczone zostały, posiadziel dylacyą wszystkich po zerwaniu do zapłaty przypadających składek do kasy grobelnej od uszkodzonych przestrzeni tak długo żądać może, dopóki względem jego wniosku o zmianę katastru grobelnego wedle §. 11. stanowczo rozstrzygnięciem nie będzie.

Jeżeli się temu wnioskowi zadosyć uczyni, natenczas zaległe składki tylko wedle sprostowanego rozłożenia obrachowane i ściągnięte być mają; również zapłata zaległości tylko w czterech półrocznych terminach exekutywnie ściągniętą być może.

§. 15.

Jeżeli wniosek o zmianę katastru grobelnego przez uszkodzonego posiadziela gruntu nie jest podanym albo jeżeli został cofniętym lub ostatecznie odrzuconym, natenczas uszkodzony żądać może, aby na rok jeden aż do pięciu lat uwolnionym był od zwyczajnych składek do kasy grobelnej względem uszkodzonych przestrzeni i aby mu równocześnie dylacya nadzwyczajnych składek udzieloną była, skoro przygotowania do przywrócenia urodzajności wygłębionego lub zapiaszczonego gruntu przez napelnienie dołów, stoczenie lub podoranie piasku (rajolen) wymagają expensu, który jest równym wartości mniej więcej czystego zysku rocznego aż do pięcioletniego z gruntu, a to wedle zdania urzędu

[101]

Beträge darf nach Ablauf dieser Frist nur in vier halbjährigen Terminen exekutivisch beigetrieben werden.

§. 16.

Natural-Hülfsleistungen.

Sobald das Wasser die Höhe von 10 Fuß am Frankfurter Pegel erreicht, müssen die Dämme des Verbandes, so lange der Wasserstand nicht unter dieses Maaß gefallen ist, durch Wachmannschaften unausgesetzt bewacht werden. Die erforderlichen Wächter können vom Deichhauptmann gegen Tagelohn angenommen und aus der Deichkasse bezahlt oder aus den betheiligten Ortschaften requirirt werden.

§. 17.

Wenn die den Deichen durch Eisgang oder Hochwasser drohende Gefahr so dringend wird, daß nach dem Ermessen des Deichhauptmanns die gewöhnliche Bewachung durch eine geringere Zahl gedungener Wächter nicht ausreicht, so sind die Mitglieder des Deichverbandes verbunden, nach Anweisung des Deichhauptmanns, die zur Bewachung und Schüzung der Deiche erforderlichen Mannschaften, Fuhrwerke und reitenden Boten zu stellen und die zum Schuze dienenden Materialien herbeizuschaffen.

Der Deichhauptmann ist im Falle der Noth befugt, die erforderlichen Materialien überall, wo sich solche finden, zu nehmen, und diese müssen — mit Vorbehalt der Ausgleichung unter den Verpflichteten und der Erstattung des Schadens, bei dem jedoch der außerordentliche Werth nicht in Anrechnung kommt, — von den Besitzern verabfolgt werden.

§. 18.

Jedem Ort ist die Deichstrecke, welche er bewachen und vertheidigen muß, im Voraus zu be-

grobelnego. Zapłacenie zaległości, którym dylacją udzielono, po upływie tego terminu tylko w czterech półrocznych terminach w drodze exekucyi skutecznionóm być może.

§. 16.

Pomoc in natura.

Jeżeli woda dosięgnęła wysokości 10 stóp u Frankfurtskiego wodokazu, groble towarzystwa, dopóki stan wody znów nie spadł pod ową miarę, przez strażników nieustannie pilnowane być muszą. Potrzebni strażnicy od naczelnika grobelnego za dzienną opłatę przyjęci i z kasy grobelnej zapłaceni albo z dotyczących miejscowości rekwirowani być mogą.

§. 17.

Jeżeli niebezpieczeństwo przez płynienie kry lub wezbranie wody groblom tak nagłące się stanie, iż według zdania naczelnika grobelnego zwyczajne pilnowanie przez mniejszą liczbę najętych stróży już nie wystarczy, natenczas członkowie towarzystwa grobelnego są obowiązani, wedle rozporządzenia naczelnika grobelnego stawić ludzi potrzebnych do pilnowania i obrony grobel, wozów i posłańców konnych i radzić o potrzebnych do obrony materyałach.

Naczelnik grobelny w razie niebezpieczeństwa jest upoważniony, potrzebne materyały wszędzie, gdzie się takowe znajdują, zabrać, a posiadziciele powinni takowe wydać, z zastrzeżeniem wyrównania pomiędzy obowiązany i wynagrodzenia szkody, przyczém jednakowoż nadzwyczajna wartość się nie rachuje.

§. 18.

W każdym miejscu przestrzeń grobli, która ma być pilnowaną i chronioną, najprzód się

stimmen und durch Pfähle abzugrenzen, unbeschadet des Rechts der Deichbeamten, die Mannschaften nach anderen gefährdeten Punkten zu beordern.

Der Deichhauptmann kann einen Theil der Deichvertheidigungs-Materialien schon vor Beginn des Eisgangs oder Hochwassers auf die Deiche schaffen lassen.

§. 19.

Bretter, Pfähle und Faschinen werden aus der Deichkasse bezahlt; die übrigen Materialien (Mist, Stroh) und die Dienste werden auf die Deichgenossen ausgeschrieben nach ungefährem Verhältniß der Deichkassenbeiträge der einzelnen Ortschaften.

Die Materialien werden Eigenthum des Deichverbandes.

Im Nothfall muß auf Verlangen des Deichhauptmanns der Dienst von allen männlichen Einwohnern der bedrohten Gegend, soweit solche arbeitsfähig sind, persönlich und unentgeltlich geleistet werden. Die betreffenden Polizeibehörden sind nach §. 25. des Gesetzes vom 28. Januar 1848. verpflichtet, auf Antrag des Deichhauptmanns, kräftig dafür zu sorgen, daß dessen Anordnungen schleunigst Folge geleistet werde.

Schwächliche oder kränkliche Personen, Weiber und Kinder unter sechszehn Jahren dürfen zum Wachdienste nicht aufgeboren oder abgeseudet werden.

Jeder Deichwärter muß sich mit einem Spaten und einem Beil selbst versehen.

Die sonst erforderlichen Geräthschaften an Karren, Aexten, Laternen zc. müssen, soweit sie nicht in den Magazinen des Verbandes vorhanden sind, von den Gemeinden und den Gutsbesitzern, deren Güter einen besonderen Gemeindebezirk bilden, mitgegeben werden.

oznaczcy i palami ograniczy, bez uszczerbku prawa urzędników grobelnych posełania ludzi na inne punkta narażone.

Naczelnik grobelny już przed rozpoczęciem biegu kry lub wezbrania wody część materiałów ku ochronie grobel na takowe może kazać sprowadzić.

§. 19.

Deski, faszyny i pale z kasy grobelnej zapłacone zostaną; inne materiały (mierzwa, słoma) i służby na spółników grobelnych wypisane wedle mniej więcej oznaczonego stosunku składek grobelnych w miejscach pojedynczych.

Materiały staną się własnością towarzystwa grobelnego.

W razie potrzeby na żądanie naczelnika grobelnego służba od wszystkich mężczyzn okolicy narażonej, o ile takowi do pracy są zdolni, osobiście i bezpłatnie wykonaną być musi. Dotyczące władze policyjne są wedle §. 25. ustawy z dnia 28. Stycznia 1848. obowiązane, na wnioski naczelnika grobelnego silnie o tém mieć staranie, ażeby jego rozporządzenia niezwłocznie wykonane zostały.

Słabowitych albo chorowitych osób, kobiet i dzieci nie mających lat szesnastu, nie wolno do służby straży zwolywać ani poselać.

Każdy stróż grobelny musi się sam zaopatrzyć w rydel i topór.

Potrzebne prócz tego narzędzia, taczki, siekiery, laternie i t. d. muszą, o ile się nie znajdują w magazynach towarzystwa, gminy i posiadziciele gruntów, których majątności osobny tworzą obwód gminny, dostarczać.

§. 20.

Die aufgegebenen Mannschaften haben bis zu ihrer Entlassung die Anordnungen der Deichbeamten und ihrer Stellvertreter genau zu befolgen. Unfolgsamkeit und Fahrlässigkeit oder Widersetzlichkeit der Wächter und Arbeiter wird — insofern nach den allgemeinen Gesetzen nicht härtere Strafe verwirkt ist — durch Geldstrafen von fünf Silbergroschen bis zu drei Thalern oder verhältnißmäßige Gefängnißstrafe geahndet. Der Versuch, sich dem Dienste durch Nichtbefolgung des Aufgebots oder eigenmächtiges Verlassen der Wachtposten zu entziehen, zieht eine Geldstrafe von fünf Thalern oder verhältnißmäßige Gefängnißstrafe nach sich.

Für gar nicht oder unvollständig gelieferte Materialien und nicht geleistete Fuhren oder nicht gestellte reitende Boten sind von dem Schuldigen folgende Geldstrafen zur Deichkasse zu entrichten:

- 1) Für ein Fuder Mist ... 5 Rthlr. — Sgr.
- 2) = = Bund Stroh .. — = 6 =
- 3) = eine Fuhre ..... 5 = — =
- 4) = einen reitenden Boten 3 = — =
- 5) Für unvollständig oder schlecht gelieferte Materialien ad 1. und 2. die Hälfte der oben bestimmten Strafen.

Außerdem ist der Säumige zur Nachlieferung, event. zum Ersatze der Kosten der für seine Rechnung anzuschaffenden Materialien verpflichtet.

§. 21.

Die Grundbesitzer, welche wegen zu großer Entfernung oder wegen Sperrung der Kommunikation durch Wasser nicht zu den Naturalhülfsleistungen haben aufgegeben werden können, sollen in den Jahren, in welchen ein solches Aufgebot

§. 20.

Ludzie zwołani aż do ich oddalenia, rozporządzeniom urzędników grobelnych i ich zastępców posłuszni być powinni. Nieposłuszeństwo i opieszałość, albo opór stróżów i robotników, o ile wedle powszechnych ustaw cięższe kary za sobą nie pociągają, karami porządkowemi od pięciu srebrnych groszy aż do trzech talarów, albo odpowiednią karą więzienia karane być mogą. Usiłowanie, aby się usunąć od służby strażniczej przez nieposłuszeństwo na wezwanie albo samowolne opuszczenie straży, karą pieniężną od pięciu talarów, albo odpowiednią karą więzienia karanem zostanie.

Za materyały wcale nie albo nie zupełnie odstawione, za wozy nie stawione albo posłańców konnych nie stawionych, winny następujące kary pieniężne do kasy grobelnej opłacać musi:

- 1) za jedną furę mierzwy..... 5 tal. — sgr.
- 2) za jeden snopek słomy..... — » 6 »
- 3) za jedną furę..... 5 » — »
- 4) za jednego posłańca konnego 3 » — »
- 5) za niezupełnie albo źle dostawione materyały ad 1. i 2. połowę przepisanych kar.

Prócz tego w zwłoce będący do późniejszego dostawienia event. do wynagrodzenia kosztów materyałów mających być na jego rachunek obmyślonymi jest obowiązany.

§. 21.

Posiedziciele gruntów, którzy dla zbyt wielkiej odległości albo dla tamowania komunikacji przez wodę do udzielania pomocy osobistej nie mogli być zapozwani, podczas tych lat, w których takie zapozwanie nastąpiło, osobną

stattgefunden, einen besonderen verhältnißmäßigen Geldbeitrag zur Deichkasse leisten.

Dieser wird so berechnet, daß

- a) der 24stündige Dienst eines Wächters zu einem Werthe von 10 Sgr.,
  - b) eine Fuhr Mist zu 1 Rthlr. 10 Sgr.,
  - c) eine zweispännige Fuhr in 24stündigem Dienste zu 2 Rthlr.,
  - d) ein reitender Bote in 24stündigem Dienste zu 1 Rthlr.,
  - e) ein Schock Stroh zu 5 Rthlr.
- angenommen wird.

Dritter Abschnitt.

§. 22.

Beschränkungen des Eigenthumsrechts an den Grundstücken.

Die schon bestehenden Deiche, deren Unterhaltung der Deichverband übernimmt, gehen in dessen Eigenthum und Nutzung über.

Hecken, Bäume und Sträucher sind auf den Deichen nicht zu dulden.

Die eingehenden Privatdeiche bleiben Eigenthum derjenigen Interessenten, welchen sie bisher gehört haben.

§. 23.

Im Binnenlande gelten folgende Nutzungs-Beschränkungen:

- a) die Grundstücke am inneren Rande des Deiches dürfen Eine Ruthe breit von dessen Fuße ab weder beackert, noch bepflanzt, sondern nur als Gräserei benutzt werden;
- b) Stein-, Sand-, Torf- und Lehmgruben, Teiche, Brunnen, Gräben oder sonstige

antwortendia składkę pieniężną do kasy grobelnej opłacać mają.

Takowa się rachuje w ten sposób, iż

- a) służba 24 godzin stróża w wartości 10 sgr.,
  - b) fura mierzwy po 1 tal. 10 sgr.,
  - c) fura dwukonna w służbie 24 godzin po 2 tal.,
  - d) posłaniec konny w służbie 24 godzin po 1 tal.,
  - e) kopa słomy po 5 tal.
- przyjęte będą.

Rozdział trzeci.

§. 22.

Ograniczenia prawa własności gruntów.

Istnące już groble, których utrzymywanie towarzystwo grobelne podejmuje, przechodzą na jego własność i użytek.

Zarośle, drzewa i krzaki na groblach nie są dozwolone.

Niepotrzebne groble prywatne pozostają własnością tych interesentów, do których dotąd należały.

§. 23.

Co do gruntów wśród otamowania położonych, następujące ograniczenia użytkowania mają ważność:

- a) grunta nad wewnętrznym brzegiem tamy w szerokości jednego prętu od dołu takowego nie wolno ani na rolę ani do plantacyi, ale tylko jako trawniki używać;
- b) kopalnie kamieni, piasku, torfu i gliny, stawy, studnie, rowy albo inne sztuczne

künstliche Vertiefungen des Erdreichs dürfen innerhalb zwanzig Ruthen vom inneren Fuße des Deiches nicht angelegt, auch Fundamente zu neuen Gebäuden innerhalb fünf Ruthen vom Deiche nicht eingegraben werden;

- c) an jedem Borde der vom Verbande zu unterhaltenden Hauptgräben müssen zwei Fuß unbeackert und mit dem Weidevieh verschont bleiben;
- d) innerhalb drei Fuß von jedem solchen Grabenborde dürfen Bäume und Hecken nicht gepflanzt oder geduldet werden;
- e) die Eigenthümer der Grundstücke an den Hauptgräben müssen bei deren Räumung den Auswurf, dessen Eigenthum ihnen dagegen zufällt, binnen vier Wochen nach der Räumung, wenn aber die Räumung vor der Erndte erfolgte, binnen vier Wochen nach der Erndte, bis auf eine Ruthe Entfernung vom Graben fortschaffen; aus besonderen Gründen kann der Deichhauptmann die Frist zur Fortschaffung des Grabenauswurfs abändern;
- f) Binnenverwallungen, Quellsdämme, dürfen in der Niederung ohne Genehmigung des Deichhauptmanns nicht angelegt oder verändert werden.

§. 24.

Im Vorlande gelten folgende Beschränkungen:

- a) Jeder Vorlandsbesitzer muß sich in der Entfernung von zehn Ruthen vom Stromufer und eben so weit vorlängs des Deichfußes das Aufsetzen und Lagern der Baumaterialien des Verbandes, wenn geeignete, dem Verbande gehörige Lagerstellen nicht vorhanden sind, sowie den Transport der Materialien über das Vorland unentgeltlich gefallen lassen; auch darf das Vorland drei

wyglębienia ziemi wśród dwudziestu prętów wewnątrz od dołu grobli zakładać nie wolno ani fundamenta do nowych budynków wśród pięciu prętów do grobli kopać;

- c) na każdym brzegu rowów głównych, mających być utrzymywanemi od towarzystwa, dwustopowa przestrzeń bez uprawy pozostawioną być musi i paszenie bydła na takowej nie jest dozwolonem;
- d) wśród trzech stóp od każdego takiego brzegu rowu, drzewa i zarośle sadzić albo utrzymywać nie wolno;
- e) właściciele gruntów nad rowami głównemi przy czyszczeniu takowych wydobyte przedmioty, których własność im się za to przyznaje, w przeciągu czterech tygodni po czyszczeniu — a jeżeli czyszczenie przed żniwami nastąpi, w przeciągu czterech tygodni po żniwach — aż do odległości jednego prętu od rowu oddalić muszą; z powodów szczególnych naczelnik grobelny okres czasu do oddalenia mułu wydobytego z rowu zmienić może;
- f) obwarowania środkowe, tamy źródelne w nizinie, bez przyzwolenia naczelnika grobelnego ani zakładać ani zmieniać nie wolno.

§. 24.

W nadbrzeżu następujące ograniczenia mają ważność:

- a) każdy właściciel nadbrzeża w odległości dziesięciu prętów od brzegu rzeki i również tyle od dołu grobli złożenie i skład materiałów budowniczych towarzystwa, skoro odpowiadające do towarzystwa należące miejsca depozycyi się nie znajdują, jako też transport materiałów przez nadbrzeże bezpłatnie dozwolic; również nadbrzeża w szerokości trzech prętów od

Ruthen breit vorlängs des Deichfußes nicht geackert oder sonst von der Rasendecke entblößt werden;

- b) Flügeldeiche, hochstämmige Bäume und sonstige Anlagen sind im Vorlande insoweit nicht zu dulden, als sie nach dem Ermessen der Königlichen Strompolizeibehörde das Hochwasserprofil und den Eisgang auf schädliche Weise beschränken;
- c) auch Pflanzungen von Weiden und anderem Unterholz auf vorspringenden Landecken, welche die Irregularität des Flußbettes befördern würden, können von der Strompolizeibehörde untersagt werden.

Ausnahmen von den in den §§. 23. und 24. gegebenen Regeln können in einzelnen Fällen vom Deichamte mit Genehmigung der Regierung gestattet werden.

§. 25.

Die Eigenthümer der eingedeichten Grundstücke und Vorländer sind verpflichtet, auf Anordnung des Deichhauptmanns dem Verbande den zu den Schutz- und Meliorationsanlagen erforderlichen Grund und Boden gegen Vergütung abzutreten, desgleichen die zu jenen Anlagen erforderlichen Materialien an Sand, Lehm, Rasen u. gegen Ersatz des durch die Fortnahme derselben ihnen entstandenen Schadens zu überlassen.

§. 26.

Wird innerhalb einer Entfernung von zehn Ruthen vom Stromufer oder vom Deichfuße eine Pflanzung im Vorlande von der Deichverwaltung als nothwendig erachtet, so muß der Eigenthümer auf Anordnung des Deichhauptmanns entweder diese Pflanzung binnen vorgeschriebener Frist selbst anlegen und unterhalten, oder den dazu erforderlichen Grund und Boden dem Verbande gegen Entschädigung überlassen.

dołu grobli ani uprawiać ani od darni odkryć nie wolno;

- b) groble poboczne, drzewa wysokie i inne zakłady w nadbrzeżu nie mają być utrzymywane, o ile według zdania Królewskiej władzy policyiniej rzek profil wezbrania wody i bieg kry w sposób szkodliwy ograniczają;
- c) również plantacye wierzb i innego drzewa niskiego na wystawających kątach łądu, któreby nieregularność koryta rzeki pomnożyć mogły, od Królewskiej władzy policyi rzek zakazane być mogą.

Wyjątki od nadanych w §§. 23. i 24. reguł w pojedynczych przypadkach od urzędu grobelnego z przyzwoleniem Regencyi dozwolone być mogą.

§. 25.

Właściciele gruntów obwarowanych i nadbrzeżnych są obowiązani, na rozporządzenie naczelnika grobelnego towarzystwu grunt i ziemię potrzebną do zakładów ochrony i melioracyi za wynagrodzeniem, również materiały do owych zakładów potrzebne, jako to: piasek, glinę, darnie i t. d. za wynagrodzeniem szkody przez odjęcie takowych im wynikłej ustąpić.

§. 26.

Jeżeli wśród odległości dziesięciu prętów od brzegu rzeki albo od dołu grobli plantacya w nadbrzeżu przez administracyą grobelną za potrzebną uznana zostanie, natenczas właściciel na rozporządzenie naczelnika grobelnego plantacye takowe w przepisany czas albo sam założyć i utrzymywać, albo do tego potrzebny grunt towarzystwu za wynagrodzeniem ustąpić musi.

§. 27.

Bei Feststellung der nach den §§. 25. und 26. zu gewährenden Vergütung ist der außerordentliche Werth nicht in Anrechnung zu bringen (§. 20. des Deichgesetzes).

Der Betrag wird nach vorgängiger, unter Zuziehung des Besitzers zu bewirkender Abschätzung von dem Deichhaupte, oder in eiligen Fällen von dem Deichhauptmann, vorbehaltlich der Genehmigung des Deichamtes, interimistisch festgesetzt und ausgezahlt. Ueber die Höhe der Vergütung ist innerhalb vier Wochen nach erfolgter Bekanntmachung des festgesetzten Betrages der Rechtsweg zulässig. Wer auf diesen verzichten will, kann binnen gleicher Frist Rekurs an die Regierung einlegen.

Die Fortnahme der Materialien und die Ausführung der Bauten wird durch die Einwendungen gegen die vorläufig festgesetzte Entschädigung nicht aufgehalten.

Vierter Abschnitt.

§. 28.

Aufsichtsrechte der Staatsbehörden.

Der Deichverband ist dem Ober-Aufsichtsrecht des Staates unterworfen.

Dieses Recht wird von der Königlichen Regierung in Frankfurt a. d. O. als Landespolizei-Behörde und in höherer Instanz von dem Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten gehandhabt nach Maassgabe dieses Statuts, übrigens in dem Umfange und mit den Befugnissen, welche den Aufsichtsbehörden der Gemeinden zustehen.

Die Regierung hat darauf zu halten, daß die Bestimmungen des Statuts überall beobachtet,

§. 27.

Przy ustanowieniu wynagrodzenia wedle §§. 25. i 26. mającego być udzieloném, nadzwyczajna wartość się nie rachuje (§. 20. ustawy względem spraw grobelnych).

Ilość po uprzedniém w przytomności posiadziela przedsięwziętém otaxowaniu od urzędu grobelnego, albo w przypadkach nagłych od naczelnika grobelnego z zastrzeżeniem przyzwolenia urzędu grobelnego interymistycznie ustanowioną i wypłaconą zostanie. Względem kwoty wynagrodzenia w przeciągu czterech tygodni po nastąpiením ogłoszeniu ustanowionėj ilości droga prawa jest dozwolona. Kto się teje chce zrzekać, w przeciągu tegoż samego terminu rekurs do Regencyi założyć może.

Wybieranie materyałów i wykonanie budowli wstrzymaném nie zostanie przez protestacye przeciwko tymczasowo ustanowionemu wynagrodzeniu.

Rozdział czwarty.

§. 28.

Prawa dozoru władz Rządowych.

Towarzystwo grobelne podlega prawu nadzoru Rządu.

Prawo to wykonywa się przez Królewską Regencyą w Frankfurcie n. O. jako władzę policyjną krajową, a we wyższej instancji przez Ministra spraw gospodarczych w miarę niniejszego statutu, zresztą w objętości i z prawami, które władzom dozorczym nad gminami są nadane.

Regencya powinna o tém mieć staranie, ażeby postanowienia statutu wszędzie zach-

die Anlagen gut ausgeführt und ordentlich erhalten, die Grundstücke des Verbandes sorgfältig genutzt und die etwanigen Schulden regelmäßig verzinst und getilgt werden.

Die Regierung entscheidet über alle Beschwerden gegen die Beschlüsse des Deichamtes und Deichhauptmanns, sofern der Rechtsweg nicht zulässig und eingeschlagen ist, und setzt ihre Entscheidungen nöthigenfalls exekutivisch in Vollzug.

Die Beschwerden an die Regierung können nur

- a) über Straffestellungen des Deichhauptmanns gegen Unterbeamte des Verbandes binnen zehn Tagen,
- b) gegen Beschlüsse über den Beitragsfuß (confr. §. 11.), über Erlaß und Stundung von Deichkassenbeiträgen, sowie über Entschädigungen, binnen vier Wochen

nach erfolgter Bekanntmachung des Beschlusses erhoben werden. Dieselben sind bei dem Deichhauptmann einzureichen, welcher die Beschwerde, begleitet mit seinen Bemerkungen, ungesäumt an die Regierung zu befördern hat.

Sonstige Beschwerden sind an eine bestimmte Frist nicht gebunden.

§. 29.

Der Regierung muß, damit sie in Kenntniß von dem Gange der Deichverwaltung erhalten werde, jährlich Abschrift des Etats, der Deichschau- und Deichamtskonferenz-Protokolle und ein Finalabschluß der Deichkasse überreicht werden. Die Regierung ist befugt, außerordentliche Revisionen der Deichkasse sowohl, als der gesammten Deichverwaltung zu veranlassen, Kommissarien zur Beirathung der Deichschau und der Deichamtsversammlungen abzuordnen, eine Geschäftsanzweisung für die Deichbeamten nach Anhörung des Deichamtes zu erteilen und auf Grund des

Sahrgang 1852. (Nr. 3615.)

wane, zakłady dobrze wykonane i w porządku utrzymywane, grunta towarzystwa pilnie używane i zaciągnięte długi regularnie prowizją opłacane i umorzony zostały.

Regencya decyduje we wszystkich zażaleniach przeciw uchwałom urzędu grobelnego i naczelnika grobelnego, o ile droga prawa nie jest dozwołoną i rozpoczętą, i wykonywa swe decyzye w razie potrzeby exekutywnie.

Zażalenia do Regencyi mogą tylko

- a) względem ustanowień karnych naczelnika grobelnego przeciw urzędnikom niższym towarzystwa w przeciągu dziesięciu dni;
- b) przeciw uchwałom względem stopy składkowej (cf. §. 11.), względem uwolnienia od składek do kasy grobelnej i dylacji, jako też względem wynagrodzeń w przeciągu czterech tygodni

po nastąpieniu ogłoszeniu uchwały być założone. Takowe mają być podane do naczelnika grobelnego, który zażalenia wraz z swymi nadmienieniami niezwłocznie do Regencyi ma nadesłać.

Inne zażalenia nie wiążą się do pewnego okresu czasu.

§. 29.

Aby Regencya miała wiadomość o biegu administracyi grobelnej, powinny jej rocznie kopie etatu, protokołów konferencyi lustracyi grobelnych i urzędów grobelnych i finalne zamknięcie kasy grobelnej być nadesłane. Regencya jest upoważniona, nadzwyczajne rewizye kasy, jako też całej administracyi grobelnej przedsięwziąć, komisarzy delegować, aby byli przytomni zgromadzeniom lustracyi grobelnych i urzędów grobelnych, regulamin czynności dla urzędników grobelnych po słuchaniu urzędu grobelnego i na mocy ustawy z dnia

[102]

Gesetzes vom 11. März 1850. über die Polizeiverwaltung (Gesetz-Sammlung vom Jahre 1850. S. 388.) die erforderlichen Polizeiverordnungen zu erlassen zum Schutz des Deiches, des Deichgebietes, der Gräben, Pflanzungen und sonstigen Anlagen des Verbandes.

§. 30.

Bei Wassergefahr ist der Kreislandrath — ebenso wie der etwa abgesendete besondere Regierungskommissarius — berechtigt, sich persönlich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob und wie weit die erforderlichen Sicherheitsmaaßregeln getroffen sind. Findet Gefahr im Verzuge statt, so kann derselbe die ihm nöthig scheinenden Anordnungen an Ort und Stelle selbst treffen. Die Deichbeamten haben in diesem Falle seinen Befehlen unweigerlich Folge zu leisten.

§. 31.

Wenn das Deichamt es unterläßt oder verweigert, die dem Deichverbande nach diesem Statut oder sonst gesetzlich obliegenden Leistungen auf den Haushalts-Etat zu bringen oder außerordentlich zu genehmigen, so läßt die Regierung nach Anhörung des Deichamtes die Eintragung in den Etat von Amtswegen bewirken oder stellt beziehungsweise die außerordentliche Ausgabe fest, und verfügt die Einziehung der erforderlichen Beiträge. Gegen diese Entscheidung steht dem Deichamte innerhalb zehn Tagen die Berufung an den Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten zu.

§. 32.

Die Regierung hat auch darauf zu halten, daß den Deichbeamten die ihnen zukommenden Besoldungen unverkürzt zu Theil werden und etwanige Beschwerden darüber zu entscheiden, vorbehaltlich des Rechtsweges.

11. Marca 1850. r. względem zarządu policji (Zbiór praw z roku 1850. str. 388) potrzebne rozporządzenia policyjne wydać na obronę grobli, obwodu grobelnego, rowów, plantacyi i innych zakładów towarzystwa.

§. 30.

Przy niebezpieczeństwie przy wezbraniu wody radzca ziemiański powiatu — również jak delegowany szczególnie komisarz Regencyi — jest upoważniony, osobiście się przekonać, czy i jak dalece potrzebne środki bezpieczeństwa są rozporządzone. Jeżeli niebezpieczeństwo zachodzi w zwłocę, natenczas sam może rozporządzenia, jakie mu się potrzebne zdają, na miejscu wydać. Urzędnicy grobelni w tym przypadku jego rozkazom niezbędnie mają być posłuszni.

§. 31.

Jeżeli urząd grobelny zaniedba albo odmówi, prestacye, do których towarzystwo grobelne wedle niniejszego statutu albo innym sposobem prawnie jest zobowiązane, na etat ekonomii zapisać albo nadzwyczajnie potwierdzić, natenczas Regencya po wysłuchaniu urzędu grobelnego zapisanie do etatu z urzędu skuteczni albo ustanowi odnośnie nadzwyczajny wydatek i rozporządzi ściąganie potrzebnych składek. Przeciwno tej decyzji urzędowi grobelnemu w przeciągu dziesięciu dni służy odwołanie się do Ministra spraw gospodarskich.

§. 32.

Regencya ma o tém mieć staranie, ażeby urzędnikom grobelnym należące im się salarye bez uszczerbku wypłacane zostały i zachodzące w téj mierze zażalenia rozstrzygnąć powinna z zastrzeżeniem drogi prawa.

Fünfter Abschnitt.

§. 33.

Von den Deichbehörden. Deichhauptmann.

Der Deichhauptmann steht an der Spitze der Deichverwaltung und handhabt die örtliche Deichpolizei. Er wird von denjenigen Mitgliedern des Deichamtes, welche die Vertretung der Deichgenossen bei demselben bilden, durch absolute Stimmenmehrheit auf zwölf Jahre gewählt.

Die Wahl bedarf der Bestätigung der Regierung. Wird die Bestätigung versagt, so schreitet das Deichamt zu einer neuen Wahl. Wird auch diese Wahl nicht bestätigt, oder die Wahl verweigert, so steht der Regierung die Ernennung auf höchstens sechs Jahre zu.

In derselben Weise ist gleichzeitig ein Stellvertreter zu wählen, welcher die Geschäftsführung übernimmt, wenn der Deichhauptmann auf längere Zeit behindert ist.

In einzelnen Fällen kann der Deichhauptmann sich durch den Deich-Inspektor oder ein anderes Mitglied des Deichamtes vertreten lassen.

Der Deichhauptmann und dessen Stellvertreter werden von einem Kommissarius der Regierung in öffentlicher Sitzung des Deichamtes vereidet.

Der Deichhauptmann seinerseits verpflichtet den Deichinspektor, die übrigen Mitglieder des Deichamtes, sowie die sonstigen Deichbeamten in gewöhnlicher Sitzung des Deichamtes durch Handschlag an Eidesstatt.

Rozdział piąty.

§. 33.

O władzach grobelnych. Naczelnik grobelny.

Naczelnik grobelny przewodniczy administracyi grobelnej i wykonywa miejscową polityką grobelną. Obrany on zostanie na dwa naście lat absolutną większością głosów przez członków urzędu grobelnego, którzy zastępstwo spółników grobelnych u takowego tworzą.

Wybór potrzebuje potwierdzenia Regencyi. Jeżeli potwierdzenie odmówionem zostanie, natenczas urząd grobelny przystępuje do nowego wyboru. Jeżeli i ten wybór potwierdzonym nie zostanie, albo wybór odmówionym będzie, natenczas Regencya mianowanie na najdłużej sześć lat skutecznie może.

W ten sam sposób równocześnie zastępca ma być obrany, który prowadzenie czynności na się bierze, jeżeli naczelnik grobelny na czas dłuższy ma przeszkodę.

W pojedynczych przypadkach naczelnik grobelny może się kazać zastępować przez inspektora grobelnego albo innego członka urzędu grobelnego.

Naczelnik grobelny i zastępca jego od komisarza Regencyi w publicznem posiedzeniu urzędu grobelnego przysięgą zobowiązani zostaną.

Naczelnik grobelny ze swój strony zobowiązuje inspektora grobelnego, drugich członków urzędu grobelnego, jako też innych urzędników grobelnych w zwyczajnem posiedzeniu urzędu grobelnego daniem ręki zamiast przysięgi.

Die Funktion des Deichhauptmanns kann auch dem Deichinspektor ein- für allemal mit übertragen werden. In diesem Falle bedarf es rücksichtlich der Funktion des Deichhauptmanns nur der Bestellung eines Stellvertreters.

§. 34.

Der Deichhauptmann hat als Verwaltungsbehörde des Deichverbandes folgende Geschäfte:

- a) die Gesetze, die Verordnungen und Beschlüsse der vorgesehnten Behörden auszuführen;
- b) die Beschlüsse des Deichamtes vorzubereiten und auszuführen. Der Deichhauptmann hat die Ausführung solcher Beschlüsse des Deichamtes, die er für gesetzwidrig oder für das Gemeinwohl nachtheilig erachtet, zu beanstanden und die Entscheidung der Regierung einzuholen. Gestatten es die Umstände, so ist zuvor in der nächsten Sitzung des Deichamtes nochmals eine Verständigung zu versuchen;
- c) die Grundstücke und Einkünfte des Verbandes zu verwalten, die auf dem Etat oder besonderen Deichamtsbeschlüssen beruhenden Einnahmen und Ausgaben anzuweisen und das Rechnungs- und Kassenwesen zu überwachen. Die Termine der regelmäßigen Kassenrevisionen sind dem Deichamte mitzutheilen, damit dasselbe ein Mitglied oder mehrere abordnen kann, um diesem Geschäfte beizuwohnen; bei außerordentlichen Kassenrevisionen ist ein vom Deichamte ein- für allemal bezeichnetes Mitglied zuzuziehen;
- d) den Deichverband in Prozessen, sowie überhaupt nach Außen zu vertreten, im Namen desselben mit Behörden und Privatpersonen zu verhandeln, den Schriftwechsel zu führen und die Urkunden des Verbandes in der

Funkcyja naczelnika grobelnego również inspektorowi grobelnemu raz na zawsze poruczoną być może. W takim przypadku co do funkcyi naczelnika grobelnego tylko mianowanie zastępcy jest potrzebném.

§. 34.

Naczelnik grobelny jako władza administracyjna towarzystwa grobelnego następujące ma czynności:

- a) ustawy, rozporządzenia i uchwały władz przełożonych wykonać;
- b) uchwały urzędu grobelnego przygotować i wykonać. Naczelnik grobelny wykonanie takich uchwał urzędu grobelnego, które za przeciwne prawu albo za szkodliwe dobru ogólnemu uzna, zawiesić i decyzji Regencyi zasięgnąć powinien. Jeżeli okoliczności to dozwolą, natenczas najprzód w najbliższém posiedzeniu urzędu grobelnego jeszcze raz celem porozumienia znieść się powinien;
- c) grunta i dochody towarzystwa zawiadywać, na etacie albo na osobnych uchwałach urzędu grobelnego polegające przychody i rozchody przekazać i nad sprawami rachunkowymi i kasowymi czuwać. Termina regularnych rewizyi kas urzędowi grobelnemu zakomunikować należy, aby takowy członek albo kilku członków mógł delegować na cel przytomności przy tejże czynności; przy nadzwyczajnych rewizjach kasowych raz na zawsze od urzędu grobelnego wyznaczony członek ma być przyzwanym;
- d) towarzystwo grobelne w procesach, jako też w ogóle na zewnątrz zastępować, w imieniu takowego z władzami i z osobami prywatnymi w czynności wchodzić, korespondencyą prowadzić i dokumenta

Urschrift zu vollziehen. Die Ausfertigungen der Urkunden werden Namens des Verbandes von dem Deichhauptmann oder seinem Stellvertreter gültig unterzeichnet; indeß ist zu Verträgen und Vergleichen über Gegenstände von fünfzig Thalern und mehr der genehmigende Beschluß oder Vollmacht des Deichamtes beizubringen. Verträge und Vergleiche unter fünfzig Thaler schließt der Deichhauptmann allein rechtsverbindlich ab, und hat nur die Verhandlungen nachträglich dem Deichamte zur Kenntnißnahme vorzulegen;

- e) die Urkunden und Akten des Verbandes aufzubewahren;
- f) die Deichkassenbeiträge und Naturalleistungen nach der Deichrolle und den Beschlüssen des Deichamtes auszuschreiben, die Deichrolle und sonstigen Hebelisten auf Grund des Deichkatasters aufzustellen und vollstreckbar zu erklären und die Beitreibung aller Beiträge und Straf gelder von den Säumigen im Wege der administrativen Exekution zu bewirken durch die Unterbeamten des Verbandes oder durch Requisition der gewöhnlichen Ortspolizei-Behörden. Die Hebelisten (Rollen) müssen, bevor dieselben vollstreckbar erklärt werden, vierzehn Tage offen gelegt sein;
- g) die Deichbeamten zu beaufsichtigen, von dem Gange der technischen Verwaltung Kenntniß zu nehmen, die halbjährige Deich- und Grabenschau im Mai und Oktober nach Verabredung mit dem Deichinspektor auszuschreiben und jedesmal selbst in Gemeinschaft mit dem Deichinspektor abzuhalten. Ueber den Befund und die dabei gefaßten Beschlüsse ist ein Protokoll zu führen;
- h) nach dem Jahres schluß dem Deichamte einen Jahresbericht über die Resultate der Verwaltung vorzulegen.

towarzystwa w oryginale podpisywać. Wygotowania dokumentów w imieniu towarzystwa od naczelnika grobelnego albo od jego zastępcy prawowaznie podpisane zostaną, jednakowoż przy umowach i ugodach, których przedmiot przechodzi pięćdziesiąt talarów, uchwała potwierdzająca albo plenipotencya urzędu grobelnego ma być przytoczona. Umowy i ugody, których przedmiot nie wynosi pięćdziesiąt talarów, naczelnik grobelny sam prawowaznie zawiera i czynności później urzędowi grobelnemu do wiadomości tylko przedłoży;

- e) dokumenta i akta towarzystwa przechować;
- f) składki do kasy grobelnej i prestacye naturalne wedle księgi grobelnej i uchwał urzędu grobelnego wypisywać, księgę grobelną i inne spisy poborcze na mocy katastru grobelnego ustanowić, za wykonalne oświadczyć i ściąganie wszystkich składek i kar pieniężnych od będących w zwłoce w drodze exekucyi administratywnej uskutecznić przez urzędników niższych towarzystwa, albo przez rekwizycją zwyczajnych władz miejscowo-policyjnych. Spisy poborcze (księgi) wprzód, nim za wykonalne oświadczone zostaną, czternaście dni otwarcie wyłożone być muszą;
- g) urzędników grobelnych mieć pod dozorem i wiadomość o biegu technicznej administracji, półroczną lustracją grobel i rowów w Maju i Październiku po porozumieniu się z inspektorem grobelnym wypisać i za każdą razą wspólnie z inspektorem grobelnym odbywać. Względem stanu grobli i uchwał przytém ustanowionych ma protokół być spisany;
- h) na końcu roku urzędowi grobelnemu raport roczny, względem rezultatów administracji przedłożyć.

§. 35.

Die Statsentwürfe und Jahresrechnungen sind vom Deichrentmeister dem Deichhauptmann vor dem 15. Mai zur Vorprüfung einzureichen und werden von diesem mit seinen Bemerkungen dem Deichamte in der Juniversammlung zur Feststellung vorgelegt.

Der Stat ist vor der Feststellung, und die Rechnung nach der Feststellung vierzehn Tage lang in einem von dem Deichamte zu bestimmenden Lokale zur Einsicht der Deichgenossen offen zu legen.

Der Deichhauptmann vollzieht alle Zahlungs-Anweisungen auf die Deichkasse. Die Anweisungen, welche von dem Deichinspektor innerhalb der ihm zur Disposition gestellten Summen an die Deichkasse erlassen werden, sind dem Deichhauptmann nachträglich zur Einsicht vorzulegen.

§. 36.

Berichtigungen des Deichkatasters finden nur statt auf Grund eines Dekrets des Deichhauptmanns, welchem beglaubigte Abschrift von dem betreffenden Beschlusse des Deichamtes oder der Regierung beigelegt sein muß.

§. 37.

Gegen die besoldeten Unterbeamten des Verbandes, mit Ausschluß des Deichinspektors und des Deichrentmeisters, kann der Deichhauptmann Disziplinarstrafen bis zur Höhe von drei Thalern Geldbuße verfügen, sowie nöthigenfalls ihnen die Ausübung der Amtsverrichtungen vorläufig untersagen.

§. 38.

Der Deichhauptmann ist befugt, wegen der deichpolizeilichen Uebertretungen die Strafe — bis

§. 35.

Projekta etatowe i rachunki roczne rentmistrz grobelny naczelnikowi grobelnemu przed dniem 15. Maja do rewizyi przygotowawczej nadesle, który takowe z swojemi nadmienieniami urzędowi grobelnemu na zgromadzeniu w miesiącu Czerwcu do ustanowienia przedłoży.

Etat przed ustanowieniem, a rachunek po ustanowieniu, czternaście dni w lokalu od urzędu grobelnego wyznaczonym do przeglądu spółników grobelnych otwarcie mają być przedłożonemi.

Naczelnik grobelny podpisze wszelkie asygnacye zapłaty na kasę grobelną. Asygnacye, które przez inspektora grobelnego wśród stawionych mu do dyspozycyi sum do kasy grobelnej są wydane, naczelnikowi grobelnemu później do przeglądu przedłożone być mają.

§. 36.

Sprostowania katastru grobelnego tylko na mocy dekretu naczelnika grobelnego mają miejsce, któremu uwierzytelniona kopia dotyczącej uchwały urzędu grobelnego albo Regencyi dodaną być powinna.

§. 37.

Przeciw płatnym urzędnikom niższym towarzystwa z wyłączeniem inspektora grobelnego i rentmistrza grobelnego, naczelnik grobelny kary dyscyplinarne aż do trzech talarów kary pieniężnej rozporządzić, jako też, gdzie tego potrzeba, im wykonanie czynności urzędowych tymczasowo zakazać może.

§. 38.

Naczelnik grobelny jest upoważniony, dla przekroczeń przeciw policji grobelnej karę —

zu fünf Thaler Geldbuße oder drei Tage Gefängniß — vorläufig festzusetzen nach dem Gesetz vom 14. Mai 1852., Gesetz = Sammlung vom Jahre 1852. S. 349. Die vom Deichhauptmann allein, nicht vom Polizeirichter, festgesetzten Geldstrafen fließen zur Deichkasse.

§. 39.

Der Deichhauptmann ist stimmberechtigter Vorsitzender des Deichamtes; er beruft dessen Versammlungen, leitet die Verhandlungen, eröffnet und schließt die Sitzungen und handhabt die Ordnung in denselben.

§. 40.

Deichinspektor.

Der Deichinspektor leitet die technische Verwaltung des Deichverbandes, mit Einschluß der zur Abwehrung der Gefahr bei Hochwasser und Eisgang erforderlichen Maaßregeln. Er muß die Qualifikation eines geprüften Baumeisters besitzen. Seine Wahl und Bestätigung erfolgt in der für den Deichhauptmann vorgeschriebenen Weise.

§. 41.

Der Deichinspektor entwirft die Anschläge zur Unterhaltung und Herstellung der Sozietätsanlagen und legt solche dem Deichhauptmann zur Prüfung und Einholung der Genehmigung des Deichamtes vor.

Die Projekte über den Bau neuer Deiche und Schleusen, über die Erhöhung oder Abtragung von Deichen und über den Verschluß von Deichbrüchen sind der Regierung zur Genehmigung vorzulegen.

az do pięciu talarów kary pieniężnej albo trzy dni więzienia — tymczasowo ustanowić według ustawy z dnia 14. Maja 1852. Zbiór praw za r. 1852. str. 349. Kary pieniężne przez samego naczelnika grobelnego, a nie przez sędziego policyjnego ustanowione, wpływają do kasy grobelnej.

§. 39.

Naczelnik grobelny jest przewodniczący urzędu grobelnego, z prawem głosowania; onże zwoła zgromadzenia takowego, przewodniczy czynnościom, zaga i kończy posiedzenia i utrzymuje porządek w takowych.

§. 40.

Inspektor grobelny.

Inspektor grobelny przewodniczy technicznej administracji towarzystwa grobelnego włącznie środków potrzebnych do odwrócenia niebezpieczeństwa w czasie wezbrania wody i biegu kry. Posiadać musi kwalifikacją examinowanego budowniczego. Wybór i potwierdzenie jego nastąpi w sposobie dla naczelnika grobelnego przepisany.

§. 41.

Inspektor grobelny projektuje anszłagi do utrzymywania i wybudowania zakładów spółnictwa i przekłada takowe naczelnikowi grobelnemu do rozpoznawania i zasięgnięcia potwierdzenia urzędu grobelnego.

Projekta względem budowy nowych grobel i słuz, względem podwyższenia lub zniesienia grobel i względem przywrócenia grobel zerwanych, Regencyi do potwierdzenia przedłożone być mają.

§. 42.

Wird von dem Deichamt die Genehmigung zur Ausführung einer Arbeit versagt, welche nach der Erklärung des Deichinspektors ohne Gefährdung der Sozietätzwecke weder unterlassen, noch aufgeschoben werden darf, so muß die Entscheidung der Regierung (cfr. §. 31.) von dem Deichinspektor eingeholt und demnächst zur Ausführung gebracht werden.

§. 43.

Die Ausführung der von dem Deichamt oder von der Regierung beschlossenen Bauten ist von dem Deichinspektor zu leiten.

Auch die laufende Beaufsichtigung und Unterhaltung der Deiche, Gräben, Schleusen, Uferdeckwerke und Pflanzungen erfolgt unter Leitung des Deichinspektors.

Die Unterbeamten, Deichschulzen, Wach- und Hülfsmannschaften haben dabei und insbesondere bei der Vertheidigung gegen Wassergefahr die Anweisungen des Deichinspektors pünktlich zu befolgen.

Innerhalb der etatsmäßigen Unterhaltungsfonds und der genehmigten Anschläge kann der Deichhauptmann zur Vereinfachung des Geschäfts bestimmte Summen dem Deichinspektor zur Disposition stellen, bis zu deren Höhe die Deichkasse auf Anweisung des Deichinspektors Zahlung zu leisten hat.

Die Auszahlung der Gelder darf in keinem Falle durch den Deichinspektor erfolgen.

Der halbjährigen Schau muß der Deichinspektor beiwohnen.

§. 42.

Jeżeli urząd grobelny przyzwolenie do wykonania pracy jakiej odmówi, którą wedle oświadczenia inspektora grobelnego bez nadwężenia celów spółnictwa ani zaniechać ani odłożyć nie wolno, decyzya Regencyi (cf. §. 31.) od inspektora grobelnego zasiągniętą i potem wykonaną być musi.

§. 43.

Inspektor grobelny przewodniczy wykonaniu budowli od urzędu grobelnego albo od Regencyi uchwalonych.

Również bieżący dozór i utrzymywanie grobel, rowów, śluz, dzieł pokrycia brzegów i plantacyi pod przewodnictwem inspektora grobelnego nastąpi.

Urzędnicy niżsi, ławnicy grobelni, ludzie do straży i pomocy przytém, a w szczególności przy obronie ku wezbraniu wody rozporządzeniom inspektora grobelnego punktualnie posłuszni być muszą.

Wśród etatowych funduszków do utrzymywania i anszlagów potwierdzonych naczelnik grobelny celem spojedynczenia czynności pewne sumy inspektorowi grobelnemu do dyspozycyi pozostawić może, aż do których ilości kasa grobelna na asygnacyą inspektora grobelnego zapłatę ma uiszczać.

Wyplata pieniędzy w żadnym przypadku przez inspektora grobelnego nie ma nastąpić.

Przy lustracyi półrocznej inspektor grobelny przytomnym być musi.

§. 44.

In dringenden Fällen, wenn unvorhergesehene Umstände Arbeiten nothwendig machen, deren Ausführung ohne Gefährdung der Sozietätszwecke nicht aufgeschoben werden kann, ist der Deichinspektor befugt und verpflichtet, die Arbeiten unter seiner Verantwortlichkeit anzuordnen.

Er muß aber die getroffenen Anordnungen und die Gründe, welche die unverzügliche Ausführung nothwendig machen, gleichzeitig dem Deichhauptmann und, wenn letzterer sich nicht einverstanden erklären sollte, der Regierung anzeigen. Dieselbe Anzeige ist der nächsten gewöhnlichen Versammlung des Deichamtes zu machen. Können die Ausgaben aber aus den laufenden Jahreseinnahmen der Deichkasse nicht bestritten werden, so muß das Deichamt in kürzester Frist außerordentlich berufen werden, um von der Sache Kenntniß zu erhalten und über die Beschaffung der erforderlichen Geldmittel zu beschließen.

§. 45.

Deichrentmeister.

Der Deichrentmeister, welcher zugleich die Stelle eines Deichsekretairs versehen kann, wird von dem Deichamte im Wege eines kündbaren Vertrages gegen Bewilligung einer Prozenteinnahme von den gewöhnlichen Deichkassenbeiträgen, sowie unter der Verpflichtung zur Kau-tionsbestellung angenommen.

§. 46.

Der Deichrentmeister verwaltet die Deichkasse und führt das Deichkataster. Er hat insbesondere:

- a) die Etatsentwürfe nach den Anweisungen des Deichhauptmanns aufzustellen;

Jahrgang 1852. (Nr. 3615.)

§. 44.

W przypadkach naglących, jeżeli nieprzewidziane okoliczności roboty potrzebnymi czynią, których wykonanie bez nadwężenia celów spółnictwa odłożonem być nie może, inspektor grobelny jest mocen i obowiązany, roboty pod własną odpowiedzialnością rozporządzić.

Powinien jednakowoż rozporządzenia wydane i powody, które niezwłoczne wykonanie potrzebnem czynią, równocześnie naczelnikowi grobelnemu, a gdyby tenże na to się nie zgodził, Regencyi donieść. Toż samo doniesienie najbliższemu zwyczajnemu zgromadzeniu urzędu grobelnego ma być uczynione. Jeżeli wydatki z bieżących rocznych dochodów kasy grobelnej opędzone być nie mogą, natenczas urząd grobelny w najkrótszym czasie nadzwyczajnie ma być zwołanym, aby zabrać o sprawie wiadomość i względem obmyślenia potrzebnych środków pieniężnych uchwalić.

§. 45.

Rentmistrz grobelny.

Rentmistrz grobelny, który zarazem miejsce sekretarza grobelnego zawiadywać może, od urzędu grobelnego w drodze wypowiedzialnej umowy z przyzwoleniem intraty procentowej od zwyczajnych składek kasy grobelnej, jako też pod obowiązkiem złożenia kaucyi, przyjętym zostanie.

§. 46.

Rentmistrz grobelny zawiaduje kasą grobelną i prowadzi kataster grobelny. W szczególności:

- a) wedle rozkazów naczelnika grobelnego projekta etatowe wypracować;

[103]

- b) die sämtlichen Einnahmen der Deichkasse einzuziehen, die Restantenlisten zu fertigen und dem Deichhauptmann vorzulegen;
- c) die gewöhnlichen und außergewöhnlichen Zahlungen aus der Deichkasse nach den Anweisungen des Stats und des Deichhauptmanns zu bewirken; er hat namentlich auch die Gelder an die Lohnarbeiter auf den Baustellen zu zahlen und darf sich hierbei nur mit Genehmigung des Deichhauptmanns durch die Deichschulzen vertreten lassen;
- d) die jährliche Deichkassen-Rechnung zu legen;
- e) das Deichkataster nach den Dekreten des Deichhauptmanns (§. 36.) zu berichtigen;
- f) wenn er zugleich Deichsekretair ist, die Expeditions-, Kanzlei- und Registraturgeschäfte zu besorgen und die Protokolle bei den Deichschau- und Deichamts-Versammlungen zu führen.
- b) wszelkie dochody kasy grobelnej ściagnąć, rejestra resztujących wypracować i naczelnikowi grobelnemu przedłożyć;
- c) zwyczajne i nadzwyczajne wypłaty z kasy grobelnej wedle rozporządzeń etatu i naczelnika grobelnego uskutecznić powinien; mianowicie do wypłacania pieniędzy robotnikom najemnym na miejscu budowli jest obowiązany i wolno mu tutaj tylko z przyzwoleniem naczelnika grobelnego przez sołtysów grobelnych kazać się zastępować;
- d) powinien także roczny rachunek kasy grobelnej złożyć;
- e) kataster grobelny wedle dekretów naczelnika grobelnego sprostować (§. 36.);
- f) jeżeli zarazem jest sekretarzem grobelnym, czynności expedycyjne w kancelaryi i registraturze załatwić i protokoły przy lustracyach grobelnych i zgromadzeniach urzędu grobelnego prowadzić.

§. 47.

Unterbeamte.

Ein Dammeister oder Wallmeister für die spezielle Beaufsichtigung der Arbeiter, der Deiche, Gräben, Schleusen und Grundstücke des Verbandes — wird von dem Deichhauptmann nach Anhörung des Deichamtes gewählt und angestellt. Das Deichamt beschließt, ob die Anstellung auf Kündigung, auf eine bestimmte Reihe von Jahren, oder auf Lebenszeit erfolgen soll.

§. 48.

Zu diesen Posten sollen nur solche Personen berufen werden, von deren hinreichender technischer Kenntniß und Uebung sich der Deichinspektor versichert hat, die vollkommen körperlich rüstig sind und die gewöhnlichen Elementar-Kenntnisse inso-

§. 47.

Urzędnicy niżsi.

Tammistrz albo walmistrz — dla specjalnego dozoru nad robotnikami, groblami, rowami, śluzami i gruntami towarzystwa, od naczelnika grobelnego po słuchaniu urzędu grobelnego obranym i ustanowionym zostanie. Urząd grobelny stanowi, czy umieszczenie na wypowiedzenie, na pewną liczbę lat, albo na czas życia ma nastąpić.

§. 48.

Na to miejsce powołane być mogą tylko takie osoby, o których inspektor grobelny się przekonał, iż posiadają dostateczną techniczną wiadomość i wprawę, które są cielesnie silne i zwyczajne wiadomości elementarne tak da-

weit besitzen, daß sie eine verständliche schriftliche Anzeige erstatten und eine einfache Verhandlung aufnehmen, auch eine gewöhnliche Lohnrechnung führen können.

§. 49.

Deichschulzen.

Der Deichhauptmann theilt nach Anhörung des Deichamtes die Deiche in zwei Aufsichtsbezirke. Für jeden Bezirk wird ein Deichschulze und ein Stellvertreter desselben aus der Zahl der Deichgenossen auf sechs Jahre vom Deichamte erwählt und vom Deichhauptmann bestätigt. Mitglieder des Deichamtes — mit Ausnahme des Deichhauptmanns und Deichinspektors — können auch zu Deichschulzen ernannt werden.

Die Deichschulzen sind Organe des Deichhauptmanns und Deichinspektors und verpflichtet, ihren Anordnungen Folge zu leisten, namentlich in den örtlichen Geschäften des Bezirks dieselben zu unterstützen.

§. 50.

Die Deichschulzen haben in ihren Bezirken im gewöhnlichen Laufe der Verwaltung eine Mitaufsicht über den Zustand der Deiche und sonstigen Sozietätsanlagen zu führen; sie haben von deren Zustand fortwährend Kenntniß zu nehmen, den Deich- und Grabenschauen in beiden Bezirken beizuwohnen und die bemerkten Mängel, sowie auch Anträge und Beschwerden von Deichgenossen ihres Bezirks, dem Deichhauptmann oder Inspektor anzuzeigen. Sie können von dem Deichhauptmann und resp. Deichinspektor mit Führung und Aufnahme einfacher Untersuchungen und Verhandlungen, und bei vorkommenden Bauten mit der Kontrolle der Unterbeamten und Arbeiter, mit der Abnahme der zu liefernden Baumaterialien, sowie mit der Ablöhnung der Arbeiter auf der Baustelle beauftragt werden. Bei den Lohnzahlungen er-

lece posiadają, iż zrozumiałne piśmienne doniesienie zrobić i pojedynczą czynność spisać, również zwyczajny rachunek najemników prowadzić potrafią.

§. 49.

Sołtysi (ławnicy) grobelni.

Naczelnik grobelny podzieli po słuchaniu urzędu grobelnego groble na dwa obwody dozorcze. Dla każdego obwodu sołtys grobelny i zastępca tegoż z liczby spółników grobelnych na sześć lat od urzędu grobelnego obranym, a od naczelnika grobelnego potwierdzonym zostanie. Członkowie urzędu grobelnego, wyjąwszy naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego, również sołtysami grobelnymi mianowani być mogą.

Sołtysi grobelni są organa naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego, i obowiązani rozporządzeniom takowych być posłuszni, mianowicie w czynnościach miejscowych obwodu takowych wspierać.

§. 50.

Sołtysi grobelni mają w swoich obwodach w zwyczajnym biegu administracyi spółdozór nad stanem grobel i innych zakładów towarzystwa prowadzić; o stanie takowych ciągle mieć wiadomość i lustracyom grobel i rowów w obuch obwodach być przytomnymi, i spostrzeżone uszkodzenia jako też wnioski i zażalenia spółników grobelnych swego obwodu naczelnikowi grobelnemu albo inspektorowi przedstawiać. Od naczelnika grobelnego i resp. od inspektora grobelnego prowadzenie i spisanie pojedynczych śledztw i czynności, a przy zachodzących budowaniach kontrola nad urzędnikami niższymi i robotnikami, odbieranie dostawionych materiałów budowniczych, jako też wypłacanie robotników na miejscu budowy sołtysom grobelnym poleczone być

halten sie als Remuneration sechs Pfennige pro Thaler der ausgezahlten Summe.

§. 51.

Sobald die Größe der Gefahr bei Eisgang oder Hochwasser die Bewachung der Dämme oder das Aufbieten der Naturalleistungen nothwendig macht, sind die Deichschulzen unter Leitung des Deichinspektors dazu berufen, innerhalb ihres Bezirks die Hülfsleistungen der Wachmannschaften und Deichgenossen zu ordnen und zu leiten, für die Beschaffung der erforderlichen Schutzmaterialien zu sorgen und die Bewachung der Deiche zu kontrolliren.

§. 52.

Deichamt.

Das Deichamt hat über alle Angelegenheiten des Deichverbandes zu beschließen, soweit dieselben nicht ausschließlich dem Deichhauptmann oder dem Deichinspektor überwiesen sind. Die von dem Deichamt gefaßten Beschlüsse sind für den Deichverband verpflichtend; die Ausführung der gefaßten Beschlüsse erfolgt durch den Deichhauptmann.

Die Mitglieder des Deichamtes sind an keinerlei Instruktionen oder Aufträge der Wähler und der Wahlbezirke gebunden.

Das Deichamt kontrollirt die Verwaltung. Es ist daher berechtigt, sich von der Ausführung seiner Beschlüsse und der Verwendung aller Einnahmen des Verbandes Ueberzeugung zu verschaffen. Es kann zu diesem Zwecke die Akten einsehen und Ausschüsse aus seiner Mitte ernennen.

§. 53.

Das Deichamt besteht aus fünf Mitgliedern, nämlich:

może. Przy wypłacaniu pobierają oni jako remuneracją sześć fenygów od talara sumy wypłacanej.

§. 51.

Skoro gwałt niebezpieczeństwa w razie biegu kry albo wezbrania wody strzeżenie tamów albo zapozwanie pomocy naturalnej potrzebném czyni, natenczas sołtysi grobelni pod przewodnictwem inspektora grobelnego są do tego powołani, aby w pośród swych obwodów prace pomocnicze strażników i spółników grobelnych rozporządzić i kierować, o obmyśleniu potrzebnych materyałów ochronnych mieć staranie i strażę grobel kontrolować.

§. 52.

Urząd grobelny.

Urząd grobelny stanowi względem wszelkich spraw towarzystwa grobelnego, o ile takowe wyłącznie naczelnikowi grobelnemu albo inspektorowi grobelnemu nie są przekazane. Uchwały od urzędu grobelnego ustanowione, mają moc obowiązującą dla towarzystwa grobelnego; wykonanie uchwał ustanowionych nastąpi przez naczelnika grobelnego.

Członkowie urzędu grobelnego nie są wiązani do żadnych instrukcyi albo poleceń ze strony wyborców i obwodów wyborczych.

Urząd grobelny kontroluje administracyą. Ma zatem prawo się przekonać o wykonywaniu swych uchwał i obróceniu wszelkich dochodów towarzystwa. Na ten cel może akta przeglądać i komitety ze swego grona mianować.

§. 53.

Urząd grobelny składa się z 5 członków, a to:

- a) dem Deichhauptmann oder dessen Stellvertreter als Vorsitzenden;
- b) dem Deichinspektor, und
- c) drei Repräsentanten der Deichgenossen, welche nach den Vorschriften des folgenden Abschnitts gewählt werden.

Die Zahl der Deichamtsmitglieder beschränkt sich auf vier, im Falle die Funktion des Deichhauptmanns dem Deichinspektor mit übertragen wird.

§. 54.

Das Deichamt versammelt sich alle Jahre regelmäßig zweimal, im Anfange Juni und November. Im Falle der Nothwendigkeit kann das Deichamt von dem Deichhauptmann außerordentlich berufen werden. Die Berufung muß erfolgen, sobald es von zwei Mitgliedern verlangt wird.

§. 55.

Die Art und Weise der Zusammenberufung wird von dem Deichamt ein- für allemal festgestellt. Die Zusammenberufung erfolgt unter Angabe der Gegenstände der Verhandlung; mit Ausnahme dringender Fälle muß dieselbe wenigstens sieben freie Tage vorher statt haben.

§. 56.

Das Deichamt kann nur beschließen, wenn mindestens drei Mitglieder, mit Einschluß des Vorsitzenden zugegen sind. Eine Ausnahme hiervon findet statt, wenn das Deichamt, zum dritten Male zur Verhandlung über denselben Gegenstand zusammenberufen, dennoch nicht in genügender Anzahl erschienen. Bei der zweiten und dritten Zusammenberufung muß auf diese Bestimmung ausdrücklich hingewiesen werden.

- a) z naczelnika grobelnego albo z zastępcy tegoż, jako przewodniczącego;
- b) inspektora grobelnego, i
- c) z trzech reprezentantów spółników grobelnych, którzy wedle przepisów następującego rozdziału obrani będą.

Liczba członków urzędu grobelnego ogranicza się na cztery, jeżeli funkcyja naczelnika grobelnego inspektorowi grobelnemu jest poleconą.

§. 54.

Urząd grobelny zgromadza się co rok regularnie dwa razy, na początku Czerwca i Listopada. W przypadku potrzeby urząd grobelny od przewodniczącego nadzwyczajnie zwołanym być może. Zwołanie nastąpić musi, skoro od dwóch członków żądaniem zostanie.

§. 55.

Sposób zwołania od urzędu grobelnego raz na zawsze ustanowionym zostanie. Zwołanie nastąpi z podaniem przedmiotów czynności, wyjąwszy naglące przypadki, takowe przynajmniej siedm wolnych dni wprzódzie miejsce mieć musi.

§. 56.

Urząd grobelny tylko natenczas uchwały stanowić może, jeżeli przynajmniej trzej członkowie włącznie przewodniczącego są przytomni. Wyjątek od tego ma miejsce, jeżeli urząd grobelny po trzeci raz do rozprawy względem tego samego przedmiotu zwołanym został, jednakowoż w liczbie dostatecznej się nie stawil. Po powtórniem i trzeciém zwołaniu postanowienie niniejsze wyraźnie wskazanem być musi.

§. 57.

Die Beschlüsse werden nach Stimmenmehrheit gefaßt. Jedes Mitglied hat gleiches Stimmrecht. Bei Stimmgleichheit entscheidet die Stimme des Vorsitzenden.

§. 58.

An Verhandlungen über Rechte und Pflichten des Deichverbandes darf derjenige nicht Theil nehmen, dessen Interesse mit dem des Verbandes im Widerspruch steht. Kann wegen dieser Ausschließung selbst mit Hilfe der Stellvertreter eine beschlußfähige Versammlung nicht gehalten werden, so hat der Deichhauptmann, oder wenn auch dieser aus dem vorgedachten Grunde betheiligt ist, die Regierung für die Wahrung der Interessen des Deichverbandes zu sorgen und nöthigenfalls einen besonderen Vertreter für denselben zu bestellen.

§. 59.

Die Beschlüsse des Deichamtes und die Namen der dabei anwesend gewesenen Mitglieder sind in ein besonderes Buch einzutragen.

Sie werden von dem Vorsitzenden und wenigstens zwei Mitgliedern unterzeichnet.

§. 60.

Das Deichamt beschließt insbesondere

- a) über die zur Erfüllung der Sozietätszwecke (§§. 1—4.) nothwendigen oder nützlichen Einrichtungen, über die Bauanschläge und die erforderlichen Ausgaben, über außerordentliche Deichkassenbeiträge und etwaige Anleihen (cfr. §§. 34. 41. 44.);
- b) über Berichtigungen des Deichkatasters (§§. 11. und 12.);

§. 57.

Uchwały stanowią się wedle większości głosów. Każdy członek ma równe prawo głosowania. Przy równości głosów stanowi głos przewodniczącego.

§. 58.

Przy czynnościach względem praw i obowiązków towarzystwa grobelnego nie wolno temu mieć udziału, którego interes z towarzystwem stoi w sprzeczności. Jeżeli dla takiego wykluczenia nawet za pomocą zastępców zgromadzenie usposobione do stanowienia uchwał odbywać się nie może, natenczas naczelnik grobelny, a jeżeli również tenże z powyżej wymienionego powodu jest interesentem, Rengencya staraniem spraw towarzystwa grobelnego ma się zająć, a w razie potrzeby osobnego zastępcę dla takowych mianować.

§. 59.

Uchwały urzędu grobelnego i nazwiska przytomnych przytém członków do osobnej księgi zapisać należy.

Takowe będą podpisane od przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków.

§. 60.

Urząd grobelny stanowi w szczególności

- a) względem niezbędnych albo potrzebnych do wypełnienia celów towarzystwa (§. 1. do 4.) urządzeń, względem anszlagów budowniczych i potrzebnych wydatków; względem nadzwyczajnych składek do kasy grobelnej i jakichkolwiek pożyczek (cf. §§. 34. 41. 44.);
- b) względem sprostowania katastru grobelnego (§§. 11 i 12.);

- c) über Erlaß und Stundung der Deichkassen-Beiträge (§§. 13—15.);
- d) über die Repartition der Naturalhülfsleistungen (§. 19.);
- e) über die Vergütungen für abgetretene Grundstücke und Entnahme von Materialien (§. 27.);
- f) über Geschäftsanweisungen für die Deichbeamten (§. 29.);
- g) über die Wahl des Deichhauptmanns, seines Stellvertreters, des Deichinspektors, des Deichrentmeisters und der Deichschulzen (§§. 33. 40. 45. 49.), sowie über die Anstellungsbedingungen der Unterbeamten (§. 47.);
- h) über die den Beamten des Deichverbandes zu gewährenden Besoldungen, Pensionen, Diäten oder Remunerationen für baare Auslagen;
- i) über die Benutzung der Grundstücke und des sonstigen Vermögens des Deichverbandes;
- k) über den jährlichen Etat der Deichkasse und die Decharge der Rechnungen;
- l) über Verträge und Vergleiche, welche Gegenstände von 50 Rthlr. oder mehr betreffen (§. 34. d.).

§. 61.

Die Genehmigung der Regierung ist erforderlich:

- a) zu Beschlüssen über die Kontrahirung neuer Anleihen, wobei die Mittel zur regelmäßigen Verzinsung der Schuld jedesmal festzustellen sind;
- b) zu den Projekten über den Bau neuer Deiche und Schleusen, über die Erhöhung, Verlegung oder Abtragung von Deichen und über den Verschluß von Deichbrüchen;
- c) zur Veräußerung von Grundstücken des Verbandes;
- d) zu den Beschlüssen über die Remuneration des Deichhauptmanns und Deichinspektors.

- c) względem uwolnienia od składek do kasy grobelnej i dylacyi (§§. 13—15.);
- d) względem repartycyi pomocy osobistych (in natura) (§. 19.);
- e) względem wynagrodzenia za odstapione grunta i wybierania materyałów (§. 27.);
- f) względem regulaminów czynności dla urzędników grobelnych (§. 29.);
- g) względem wyboru naczelnika grobelnego, jego zastępcy inspektora grobelnego, rentmistrza grobelnego i sołtysów grobelnych (§§. 33. 40. 45. 49.), jako też względem liczby miejsc urzędników niższych (§. 47.);
- h) względem mających być udzielonemi urzędnikom towarzystwa grobelnego salaryi, pensyi, dyet albo remuneracyi za gotowe wydatki;
- i) względem użytkowania gruntów i innego majątku towarzystwa grobelnego;
- k) względem rocznego etatu kasy grobelnej i pokwitowania rachunków;
- l) względem umów i ugód dotyczących się przedmiotów wartości pięćdziesiąt talarów i więcej (§. 34. d.).

§. 61.

Przyzwolenie Regencyi jest potrzebném:

- a) do uchwał względem zaciągnięcia nowych pożyczek, przy czém środki do regularnego opłacania prowizyi długu za każdą razą mają być uskutecznione;
- b) do projektów względem budowy nowych grobel i słuz, względem podwyższenia, zmiany i zniesienia grobel i względem reparacyi zerwanych grobel;
- c) do sprzedaży gruntów towarzystwa;
- d) do uchwał względem remuneracyi naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego.

Sollte das Deichamt ganz ungenügende Besoldungen und Remunerationen bewilligen, so können dieselben von der Regierung nöthigenfalls erhöht werden.

§. 62.

Die Repräsentanten der Deichgenossen im Deichamt wählen jährlich Einen Deputirten, welcher der ganzen Deich- und Grabenschau beiwohnen muß. Jeder der übrigen Repräsentanten kann der Schau ebenfalls beiwohnen.

Die Repräsentanten sind befugt und verpflichtet, als Bezirksvertreter auch außerhalb der Sitzungen des Deichamtes die Interessen des Deichverbandes zu überwachen, die Unterbeamten zu kontrolliren und die wahrgenommenen Mängel, sowie die Wünsche der Deichgenossen ihres Bezirks dem Deichhauptmann oder dem Deichamte vorzutragen.

Sechster Abschnitt.

§. 63.

Wahl der Vertreter der Deichgenossen bei dem Deichamte.

Behufs der Wahl der Repräsentanten der Deichgenossen im Deichamte wird die zum Deichverbände gehörende Niederung in zwei Bezirke eingetheilt, von welchen der erste Bezirk, bestehend:

aus der Reipziger Niederung	1	Repräsentant
der zweite Bezirk, bestehend:		
aus der Schwetiger Niederung	1	=
und beide Bezirke gemeinschaftlich	1	=
<hr/>		
Summa	3	Repräsentanten

Gdyby urząd grobelny zupełnie niewystarczające salarye i remuneracye miał ustanowić, natenczas takowe w razie potrzeby przez Rengencyą podwyższone być mogą.

§. 62.

Reprezentanci spółników grobelnych w urzędzie grobelnym obierają rocznie jednego deputowanego, który przy całej lustracyi grobel i rowów przytomnym być musi. Każdy z drugich reprezentantów przy lustracyi również przytomnym być może.

Reprezentanci mają prawo i są obowiązani jako zastępcy obwodów również prócz w posiedzeniach urzędu grobelnego czuwać nad interesami towarzystwa grobelnego, urzędników niższych kontrolować i spostrzeżone uszkodzenia jako też życzenia spółników grobelnych swego obwodu naczelnikowi grobelnemu albo urzędowi grobelnemu przedstawiać.

Rozdział szósty.

§. 63.

Wybór zastępców spółników grobelnych przy urzędzie grobelnym.

Na cel wyboru reprezentantów spółników grobelnych w urzędzie grobelnym nizina należąca do towarzystwa grobelnego podzieli się na dwa obwody, z których jeden obwód składający się:

z Reipzigskiej niziny	..	1	reprezentanta
drugi obwód składający się:			
ze Schwetigskiej niziny	1		»
i oba obwody wspólnie	1		»
<hr/>			
w ogóle			3 reprezentantów

und eine gleiche Zahl von Stellvertretern auf sechs Jahre wählt. Alle zwei Jahre scheidet ein Repräsentant aus und wird durch neue Wahl ersetzt. Die das erste und zweite Mal Ausscheidenden werden durch das Loos bestimmt. Die Ausscheidenden können wieder gewählt werden. Wählbar ist jeder großjährige Deichgenosse, welcher den Vollbesitz der bürgerlichen Rechte nicht durch rechtskräftiges Urteil verloren hat, und nicht Unterbeamter des Verbandes ist. Mit dem Aufhören der Wählbarkeit verliert die Wahl ihre Wirkung. Vater und Sohn, sowie Brüder, dürfen nicht zugleich Mitglieder des Deichamtes sein. Sind dergleichen Verwandte zugleich gewählt, so wird der ältere allein zugelassen.

§. 64.

Die Repräsentanten werden nach absoluter Stimmenmehrheit von denjenigen Deichgenossen gewählt, welche mindestens zweihundert Mezen nach dem Deichkataster versteuern. Wer vierhundert Mezen versteuert, hat zwei Stimmen, wer sechshundert Mezen versteuert, drei Stimmen und so fort. Jedoch kann Niemand für seine Person mehr als zehn Stimmen abgeben.

Den kleineren Grundbesitzern, deren Landbesitz zusammengenommen mit 200 Mezen und darüber veranlagt ist, bleibt das Recht vorbehalten, sich durch einen resp. mehrere bevollmächtigte Deputirte bei den Wahlen vertreten zu lassen, wobei für je 200 Mezen, welche die Auftraggeber versteuern, immer eine Stimme verstattet wird.

§. 65.

Stimmfähig bei der Wahl — §. 64. — ist jeder großjährige Besitzer eines deichpflichtigen Grundstücks von dem vorgedachten Umfange, welcher mit seinen Deichkassenbeiträgen nicht im Rückstande ist und den Vollbesitz der bürgerlichen

Jahrgang 1852. (Nr. 3615—3616.)

i rónwá liczbý zastępców na część lat obiera. Co dwa lata występuje jeden reprezentant i uzupełnia się przez nowy wybór. Pierwszy i drugi raz występujących stanowi los. Występujący na nowo obrani być mogą. Obieralnym jest każdy pełnoletni spółnik grobelny, który pełnego dzierżenia praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie utracił i nie jest urzędnikiem niższym towarzystwa. Z ustaniem obieralności wybór traci swój skutek. Ojcu i synowi, jako też braciom, nie wolno razem być członkami urzędu grobelnego. Jeżeli w tej mierze pokrewnieni zarazem są obrani, natenczas najstarszy sam dopuszczonym zostanie.

§. 64.

Reprezentanci według absolutnej większości głosów przez tych spółników grobelnych obrani będą, którzy przynajmniej od dwóchset garnców wedle katastru grobelnego podatek opłacają. Kto od czterechset garncy podatek opłaca, ma dwa głosy, kto od sześciuset garncy podatek opłaca, trzy głosy i tak dalej. Nikomu jednakowoż nie wolno, od swojej osoby więcej jak dziesięciu głosów podać.

Pomniejszym posiadzielowi gruntu, których posiadłość gruntowa do kupy na dwieście garncy i więcej jest oszacowaną, zastrzega się prawo, się przez jednego resp. kilku upoważnionych deputowanych przy wyborach kazać zastępować, przyczem dla każdego dwóchset garncy, od których pełnomocnicy podatek opłacają, zawsze jeden głos się udziela.

§. 65.

Zdolnym do głosowania przy wyborze — (§. 64.) — jest każdy pełnoletni posiadzielowi grobelnie obowiązanej gruntu powyżej wymienionej objętości, który ze swojemi składkami do kasy grobelnej nie jest w zale-

Rechte nicht durch rechtskräftiges Urtheil verloren hat. Auch Pfarren, Kirchen, Schulen und andere moralische Personen, desgleichen Frauen und Minderjährige, haben Stimmrecht für ihre deichpflichtigen Grundstücke und dürfen dasselbe durch ihre gesetzlichen Vertreter oder durch Bevollmächtigte ausüben.

Anderer Besitzer können ebenfalls ihren Zeitpächter, ihren Gutsverwalter, oder einen anderen stimmfähigen Deichgenossen zur Ausübung ihres Stimmrechts bevollmächtigen.

Gehört ein Grundstück mehreren Besitzern gemeinschaftlich, so kann nur einer derselben im Auftrage der Uebrigen das Stimmrecht ausüben.

§. 66.

Die Liste der Wähler wird mit Hülfe der Gemeindevorsteher von dem Deichhauptmann und bis dahin, daß dieser gewählt ist, von einem Kommissarius der Regierung aufgestellt, welche auch die Wahlkommissarien ernennt. Die Liste der Wähler wird vierzehn Tage lang in einem oder mehreren zur öffentlichen Kenntniß gebrachten Lokalen offen gelegt. Während dieser Zeit kann jeder Betheiligte Einwendungen gegen die Richtigkeit der Liste bei dem Wahlkommissarius erheben.

Die Entscheidung über die Einwendungen und die Prüfung der Wahlen steht dem Deichamte zu.

§. 67.

Im Uebrigen sind bei dem Wahlverfahren, sowie in Betreff der Verpflichtung zur Annahme unbesoldeter Stellen die Vorschriften über die Gemeindevahlen analogisch anzuwenden.

§. 68.

Der Stellvertreter nimmt in Krankheits- und Behinderungsfällen des Repräsentanten dessen Stelle ein und tritt für ihn ein, wenn der Repräsentant

głości i pełnego dzierżenia praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie utracił. Również probostwa, kościoły, szkoły i inne moralne osoby, jako też kobiety i nieletni mają prawo głosowania za ich grobelnie obowiązana posiadłość gruntową i wolno im takowe przez prawnych zastępców, albo przez pełnomocników wykonać.

Inni dzierzyciele mogą również swego dzierzawcę, administratora albo innego spółnika grobelnego zdolnego do głosowania, celem wykonania prawa głosowania upewnomocnić.

Jeżeli grunt do kilku posiadzicieli wspólnie należy, natenczas tylko jeden z nich w poleceniu drugich prawo głosowania wykonać może.

§. 66.

Spis wyborców za pomocą przelożonych gminy od naczelnika grobelnego, a dopóki ten nie jest obrany, od komisarza Regencyi wypracowanym zostanie, który zarazem komisarzy wyborczych mianuje. Spis wyborców czternaście dni otwarcie wyłożonym zostanie w jednym albo w kilku lokalach do publicznej wiadomości podanych. Pod ten czas każdemu interesentowi wolno, zarzuty przeciwko prawdziwości spisu u komisarza wyborczego zanieść.

Decyzja nad zarzutami i rozpoznawanie nad wyborami należy do urzędu grobelnego.

§. 67.

Zresztą przy postępowaniu wyborczém, jako też względem obowiązku do przyjęcia miejsc bezpłatnych przepisy tyczące się wyborów gminnych analogicznie zastosowane być mają.

§. 68.

Zastępca w przypadkach choroby i przeskody reprezentanta zajmuje jego miejsce i wstępuje za niego, jeżeli reprezentant pod-

während seiner Wahlzeit stirbt, den Grundbesitz in der Niederung aufgibt, oder seinen bleibenden Wohnsitz an einem entfernten Ort wählt.

§. 69.

Allgemeine Bestimmungen.

Abänderungen des vorstehenden Deichstatuts können nur unter landesherrlicher Genehmigung erfolgen.

Urkundlich unter Unserer Höchstseigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichem Insignel.

Gegeben Sanssouci, den 21. Juli 1852.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

v. d. Heydt. Simons. v. Westphalen.

czas swego wyboru umarł, posiadłość gruntową w nizinie opuścił, albo pomieszkowanie pewne w odległym miejscu zabrał.

§. 69.

Powszechnie postanowienia.

Zmiany poprzedniego statutu grobelnego tylko za Monarszém przyzwoleniem mogą nastąpić.

Na dowód Nasz Najwyższy Własnoręczny podpis i Królewska pieczęć wyciśniona.

Dan Sanssouci, dnia 21. Lipca 1852.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

von der Heydt. Simons. Westphalen.

(Nr. 3616.) Allerhöchster Erlaß vom 28. Juli 1852., betreffend die Aufbringung der Deichkassen-Beiträge von den am rechten Wartheufer unterhalb Fichtwerder belegenen, zum Warthebruch-Deichverbände gehörigen Grundstücken.

Nachdem das Deichamt des Warthebruches beschlossen hat, auf dem rechten Wartheufer zwischen Schnellenwarthe und dem Eichwerder bei Warnick statt des bisherigen verfallenen Sommerwalles einen wasserfreien Deich in diesem und dem nächsten Jahre zur Bervollständigung des Schutzes der zwischen dem Biezer Fahrdamme und dem Eichwerder bei Warnick belegenen, zum Warthebruch-Deichverbände gehörigen Grundstücke herzustellen, bestimme Ich nach Anhörung des Warthebruch-Deichamtes in Folge Ihres Antrages vom

(Nr. 3816.) Najwyższe rozporządzenie z dn. 28. Lipca 1852., tyczące się obmyślenia składek do kasy grobelnej od gruntów położonych na prawym brzegu Warty powyżej Fichtwerder, należących do towarzystwa grobelnego zarośli bagnistej nad Wartą.

Gdy urząd grobelny zarośli bagnistej nad Wartą uchwałił, na prawym brzegu Warty pomiędzy Schnellenwarte i Eichwerder pod Warnick zamiast dotychczasowej zepsutej latowej tamy groblę od wody wolną w bieżącym i następującym roku celem uzupełnienia ochrony pomiędzy Vietzską tamą do jazdy i Eichwerder pod Warnick położonych, do towarzystwa grobelnego zarośli bagnistej nad Wartą należących gruntów wystawić, przeto stanowią po wysłuchaniu urzędu grobelnego

19. d. Mts. und auf Grund des §. 23. des Gesetzes über das Deichwesen vom 28. Januar 1848., daß unter Aufhebung des §. 9. der Deich-, Ufer-, Graben- und Schau-Ordnung vom 27. März 1802. sämtliche am rechten Wartheufer unterhalb Fichtwerder belegenen, zur Zahlung von Deichkassen-Beiträgen verpflichteten Grundstücke, soweit dies bisher noch nicht geschehen, vom 1. Januar 1852. an die vollen Deichkassen-Beiträge in derselben Art, wie die übrigen, zu vollen Beiträgen verpflichteten Grundstücke des Deichverbandes zu entrichten haben. Für den Fall einer unzeitigen Ueberschwemmung dieser Grundstücke sind die Vorschriften des §. 8. a. a. D. wegen gänzlichen oder theilweisen Erlasses der Deichkassen-Beiträge zur Anwendung zu bringen.

Dieser Mein Erlaß ist durch die Gesetz-Sammlung bekannt zu machen.

Sanssouci, den 28. Juli 1852.

Friedrich Wilhelm.

v. Westphalen.

An
den Minister für landwirthschaftliche Angelegenheiten.

blot nad Wartą wskutek wniosku W Pana z dnia 19. m. b. i na mocy §. 23. ustawy względem spraw grobelnych z dn. 28. Stycznia 1848., iż za zniesieniem §. 9. regulaminu grobel, brzegów, rowów i lustracyi z dnia 27. Marca 1802. wszystkie na prawym brzegu Warty poniżej Fichtwerder położone, do zapłaty składek do kasy grobelnej obowiązane grunta, o ile to się jeszcze dotychczas nie stało, od dnia 1. Stycznia 1852. pełne składki do kasy grobelnej w ten sam sposób, jak inne, do pełnych składek obowiązane grunta towarzystwa grobelnego uiszczają. Na przypadek zalewu nieprzewidzianego tychże gruntów przepisy w §. 8. w. w. m. względem całkowitego albo częściowego uwolnienia od składek do kasy grobelnej zastosowane być mają.

Moje niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznej wiadomości ma być podaném.

Sanssouci, dnia 28. Lipca 1852.

Fryderyk Wilhelm.

Westphalen.

Do
Ministra spraw gospodarskich.

Redigirt im Bureau des Staats-Ministeriums.

Berlin, gedruckt in der königlichen Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei.
(Rudolph Decker.)

Redagowano w Biórze Ministerstwa Stanu.

Berlin, czcionkami Królewskiej Tajnej Nadwornej drukarni.
(Rudolf Decker.)